

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 266

Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 49
Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı
Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi (2/3592) ve Adalet Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3592 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 5
- Madde Gerekçeleri 5

• Adalet Komisyonu Raporu 10

• Muhalefet Şerhleri.....17

• Teklif Metni.....41

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....41

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Oğuzhan Kaya</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Abdullah Güler</i>
Çorum	Isparta	İstanbul
<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>
Manisa	Kırıkkale	İzmir
<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Bahar Ayvazoğlu</i>	<i>Çiğdem Koncağül</i>
Sivas	Trabzon	Tekirdağ
<i>Şirin Ünal</i>	<i>Kemal Çelik</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
İstanbul	Antalya	Antalya
<i>İsmail Tamer</i>	<i>Erol Kavuncu</i>	<i>Metin Çelik</i>
Kayseri	Çorum	Kastamonu
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Adil Çelik</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
Elâzığ	Balıkesir	Erzurum
<i>Belgin Uygur</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Ali Özkaya</i>
Balıkesir	Afyonkarahisar	Afyonkarahisar
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Ali Cumhuri Taşkın</i>	<i>İsmail Güneş</i>
Ankara	Mersin	Uşak
<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Mustafa Esgin</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Samsun	Bursa	Erzurum
<i>Halil Etyemez</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Niyazi Güneş</i>
Konya	Aydın	Karabük
<i>Atay Uslu</i>	<i>Rizgin Birlik</i>	<i>Osman Ören</i>
Antalya	Şırnak	Siirt
<i>Selim Yağcı</i>	<i>Harun Karacan</i>	<i>Mehmet Doğan Kubat</i>
Bilecik	Eskişehir	İstanbul
<i>Ergün Taşcı</i>	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i>	<i>Salih Cora</i>
Ordu	Konya	Trabzon
<i>Sabri Öztürk</i>	<i>Ahmet Sorgun</i>	<i>Cemil Yaman</i>
Giresun	Konya	Kocaeli
<i>Sami Çakar</i>	<i>Mehmet Yavuz Demir</i>	<i>Cemal Öztürk</i>
Kocaeli	Muğla	Giresun
<i>Cemal Bekle</i>	<i>Metin Yavuz</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>
İzmir	Aydın	Bursa
<i>Mehmet Ali Cevheri</i>	<i>Hülya Nergis</i>	
Şanlıurfa	Kayseri	

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3592)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

15 Mart 2018 tarihinde yürürlüğe giren 7101 sayılı Kanunla, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun konkordatoya ilişkin hükümleri revize edilmiştir. Teklifte, üç yıllık uygulamanın takibi sonucunda tespit edilen bazı sorunların çözümüne yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda kesin mühletlin borçlu, rehinli alacaklılar ve sözleşmeler bakımından sonuçları, konkordatonun tasdik edilmemesi ve borçlunun iflasına ilişkin hükümlerde değişiklikler yapılmaktadır. Düzenlemelerle, alacaklı ve borçlu arasındaki menfaat dengesinin azami derecede korunması ilkesi esas alınarak konkordato kurumunun daha işlevsel hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Öte yandan Teklifte, iflas tasfiyesinin daha etkin bir şekilde yürütülebilmesine yönelik bazı düzenlemeler de yapılmaktadır. Buna göre iflas tasfiye sürecinde görev alan ve iflas organlarından biri olan iflas idare memurlarının nitelikleri artırılmakta ve bunlara yönelik atama, eğitim ve denetim sistemi getirilmektedir. Ayrıca değişiklikle, iflas aşaması bakımından ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün hâlinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve hakları bünyesinde bulunduran işletmelerin bir bütün olarak satılacağı açıkça düzenlenmektedir. Böylece işletmenin devamlılığı ve ekonomiye olan katkısının gözetileceği bu tür satışlarda, hem modern tasfiye hukuku prensiplerine uygunluk hem de belirtilen sosyal ve ekonomik amaç gerçekleştirilmiş olacaktır.

Dijital dönüşüm ve iş yapma kolaylığı endeksi metodolojisi çerçevesinde yatırım ortamının ve hizmetlerin iyileştirilmesi amacıyla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda bazı düzenlemeler de öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, iflas idaresi ve iflas dairesinin vazifelerinin düzenlendiği 2004 sayılı Kanunun 223 üncü maddesine yeni bir fıkra eklenmektedir. Maddeye eklenen fıkrayla iflas idare memurlarının seçimi, nitelikleri, eğitimi ve denetimi ile ilgili düzenleme yapılmaktadır. İflas idare memuru olarak seçilebilmek için yönetmelikte belirlenen eğitimin alınması ve bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflas idare memurları listesine kayıtlı olunması zorunlu hale getirilmektedir. Ayrıca listede görevlendirilecek memurun bulunmaması halinde liste dışından da görevlendirme yapılabilecek ve bu durum bölge kuruluna bildirilecektir. Teklifte, iflas idare memurlarından birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin ise hukukçu olması zorunluluğu getirilmektedir. Diğer iflas idare memurunun ise sektöri bilen kişiler arasında seçilebilmesi konusunda alacaklılara tercih

hakkı tanınmaktadır. İflas idare memuru eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada görev alamayacaktır. Böylece iflas idare memurlarının aşırı iş yükü altında kalarak kendilerine tevdi edilen görevle ilgilenememelerinin ve tasfiye sürecinin uzamasının önüne geçilecektir. Düzenlemeyle, iflas tasfiye sürecini yürütmekle görevli ve yetkili olan iflas idare memurlarının niteliklerinin artırılması ve böylece tasfiye sürecinin daha etkin ve hızlı bir şekilde tamamlanması amaçlanmaktadır.

Madde 2- Maddeyle, iflasta mal ve hakların paraya çevrilmesi usulünün düzenlendiği 2004 sayılı Kanunun 241 inci maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Değişiklikle, mevcut hükümde yer alıp ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün hâlinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve hakların bir bütün halinde paraya çevrilmesine ilişkin olan imkanın yanı sıra bu mal ve hakları bünyesinde bulunduran işletmelerin de bir bütün olarak paraya çevrilmesinin mümkün olduğu açıkça belirtilmektedir. Bir bütün olarak yapılacak bu satışlarda işletmenin devamlılığı ve ekonomiye olan katkısı gözetilecektir.

28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunla 2004 sayılı Kanunun 210 uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, masa hakkında faydalı olacağı anlaşılan müflise ait mağazaların, eşya depolarının, fabrikaların, imalathanelerin ve üretime yönelik yerler ile perakende satış dükkânlarının ve buna benzer yerlerin kapatılması yerine açık tutularak işletmenin devam ettirilmesi esası benimsenmiştir. Buna göre iflasın açılmasıyla iflas organları tarafından tasarruf yetkisi üstlenilerek idare edilen bu işletmeler, ilke olarak kapatılmayacak, iflas tasfiyesi kapsamında işletilecek ve faal vaziyette bir bütün olarak malvarlığıyla birlikte satılacaktır. Teklifte, bu esasın daha etkin bir şekilde uygulanabilmesi zımında fıkraya eklenen “bu mal ve hakları bünyesinde bulunduran işletmeler” ibaresiyle bu husus açıkça hükme bağlanmaktadır. Böylece yapılan bu satışla sadece müflise ait işletmelerin mülkiyetinde değişiklik olacak ve bu sayede işletmenin sürekliliği sağlanarak ekonomiye olan katkısı devam ettirilecektir. Zira, o işletmede sağlanan istihdamın ve ekonomik hayata verdiği katma değer korunabilmesi, ancak o işletmenin devamlılığının sağlanması ile mümkün olabilecektir. Yapılacak cebri satışlarda da bu ilkenin benimsenmesiyle hem modern tasfiye hukuku prensiplerine uygunluk hem de belirtilen sosyal ve ekonomik amaç gerçekleştirilmiş olacaktır.

Bu fıkraya göre yapılacak olan satışlar kapsamında taşınır ve taşınmaz mallar ile hakların da birlikte bulunacağı dikkate alındığında, tartışmaya mahal vermemek için taşınmazların paraya çevrilmesine ilişkin kuralların yeknesak olarak uygulanması kuralı benimsenmiştir. Ayrıca tatbikat kolaylığını sağlayabilmek amacıyla bu tip satışlarda ikincil düzenlemelerin de yapılabileceği dikkate alındığında, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesine ilişkin yetki hükmüne fıkra da yer verilmektedir.

Madde 3- Maddeyle, kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçlarının düzenlendiği 2004 sayılı Kanunun 295 inci maddesine fıkra eklenmektedir. Maddenin mevcut hükmüne göre, mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilecek veya başlamış olan takiplere devam edilebilecektir. Ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınmayacak ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemeyecektir. Söz konusu bu kuralın yanı sıra Teklifte, rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek ya da muhafazası masraflı olacak ise 2004 sayılı Kanunun 297 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki usule göre satışına izin verilebilmesi ve bu satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin miktarı kadar ödeme yapılması öngörülmektedir. Böylece, geçici veya kesin konkordato mühleti içinde, fıkra da belirtilen koşulların bulunması durumunda ve yine Kanundaki usule göre rehinli malın satılabilmesi imkanı açıkça düzenlenmektedir.

Madde 4- Maddeyle, kesin mühletin sözleşmeler bakımından sonuçlarının düzenlendiği 2004 sayılı Kanunun 296 ncı maddesinde değişiklikler yapılmaktadır.

Birinci fıkrada yapılan değişiklikle, modern iflas ve yeniden yapılandırma yaklaşımlarına uygun olarak sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerin devamının esas olduğu ve bu fıkra kapsamında geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ifa edileceği düzenlenmektedir. Böylece konkordatonun başarıya ulaşabilmesi için fıkradaki nitelikleri haiz sözleşmelerin devam edeceği ilke olarak ortaya konulmaktadır.

İkinci fıkranın birinci cümlesinde yapılan değişiklikle, mahkemenin izniyle feshedilebilecek sözleşmelerin borçlunun tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen “aşırı külfetli” sözleşmeler olduğu açık şekilde hükme bağlanmaktadır. Ayrıca mahkemenin bu konuda vereceği kararın mahiyeti itibariyle izin kararı olduğu hükümde açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 5- Maddeyle, konkordatoda kesin mühletin borçlu bakımından sonuçlarının düzenlendiği 2004 sayılı Kanunun 297 nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, borçlunun izinle yapacağı işlemlere “işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırın” devri de hükme eklenmektedir. Ayrıca fıkrada belirtilen işlemlerin yapılmasına mahkemece izin verilmeden önce komiserin görüşü ile alacaklılar kurulunun muvafakatinin alınmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmaktadır. Böylece borçlunun mümkün olduğu kadar verimli çalışması ve borçlarını ödeyebilme potansiyelini muhafaza etmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Madde 6- Maddeyle, konkordatonun tasdik edilmemesi ve borçlunun iflâsının düzenlendiği 2004 sayılı Kanunun 308 inci maddesine fıkra eklenmektedir. Buna göre, konkordato süreci iflasla sonuçlandırıldığı takdirde, iflas kararını veren mahkeme tasfiyenin basit veya adi tasfiye usulüne göre yapılmasına ve gerektiğinde adi tasfiyenin komiserler tarafından yerine getirilmesine karar verecek ve bu durumda iflas idaresine ait görev ve yetkiler komiserler tarafından kullanılabilir. Bilindiği üzere 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunla 2004 sayılı Kanunun konkordato hükümlerinde yapılan değişiklikle, tasdike ilişkin kararın verilmesine kadar geçici ve kesin mühlet müesseseleri kabul edilmiştir. Bu aşamalarda Kanunda verilen görevleri ifa edecek konkordato komiseri (komiserleri) atanmaktadır. Kanunun 297 nci maddesinin birinci fıkrasına göre de mahkeme, borçlunun komiserin nezareti altında işlerine devam edebileceğine, bazı işlemlerinin ancak komiserin izni ile yapılması durumunda geçerli olabileceğine veya komiserin işletmenin faaliyetini tek başına devam ettirmesine karar verebilecektir. Dolayısıyla konkordato sürecinde, borçlunun komiserin denetimi altında olması nedeniyle alacaklıları ile aktif ve pasif tüm malvarlığı komiser tarafından bilinmektedir. İşte bu belirliliğin ve denetimin sağladığı bir imkân olarak konkordato talebinin ret ve iflas ile sonuçlanması halinde, söz konusu iflas tasfiyesinin taraf menfaatleri de gözetilmek suretiyle etkili bir şekilde yürütülerek sonuçlandırılabilmesi için bir yenilik olarak tasfiye usulüne mahkemece karar verilecektir. Bu kapsamda mahkemece adi tasfiyeye karar verilmesi halinde, borçlunun hukuki ve ekonomik durumunu en iyi bilen kişi olan komiserin (komiserlerin) iflas idaresine ait görev ve yetkileri kullanabilmesi, yani iflas idaresi oluşturulmadan komiserin bu tasfiyeyi sağlıklı bir şekilde sonuçlandırması imkânı getirilmektedir. Ancak mahkeme, tasfiyenin komiserler tarafından yapılması durumunda daha etkili, süratli ve tarafların menfaatine uygun olacağına kanaat getirdiği takdirde böyle bir kararı verebilecektir.

Madde 7- Maddeyle, konkordatonun hükümlerinin düzenlendiği 2004 sayılı Kanunun 308/c maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde değişiklik yapılmaktadır. Yapılan değişikliğe göre, konkordatoda geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş olan borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi olmayacak ve temerrüdün oluşması durumunda icra takibine konu edilebilecektir. Bu alacaklar, 2004 sayılı Kanunun 206 ncı maddesi kapsamında rehinli alacaklardan hemen sonra ve diğer bütün alacaklardan önce ödenecektir. Ayrıca, konkordato talebinin iflasla sonuçlanması halinde iflas tasfiyesinde iflas alacaklılarından önce ödenmesi gereken masa borçları arasında yer alacak ve böylece muhtemel bir iflas durumunda alacağını tahsil edebilme bakımından önemli bir garantiye kavuşturulmuş olacaktır.

Madde 8- Teklifte, 2004 sayılı Kanunun iflas idaresi ve iflas dairesinin vazifelerini düzenleyen 223 üncü maddesine eklenen yeni fıkrayla iflas idare memurlarına ilişkin hükümlerde düzenlemeye gidildiğinden maddeyle geçiş hükümleri getirilmektedir. Buna göre, 223 üncü maddenin altıncı fıkrası uyarınca iflas idare memurları listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın memur görevlendirileceği ve bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada memur olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen memurların, icra mahkemesinin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi birliktelik bölge kuruluna bildirileceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 9- Madde ile, 492 sayılı Kanunun 132 nci maddesinde yapılan düzenlemeye uyum sağlamak amacıyla yapı kullanma izin belgesi verilmesinden önce ödenmesi gereken cins tashihi harcının ilgili belediyeye ödenmesi öngörülmektedir.

Madde 10- Madde ile, yapı kullanma izin belgesi verilmesi sırasında yapı kullanma izni harcı ile cins tashihi harcının belediyelerce tek seferde alınması öngörülmüştür. Bu sayede, yapı kullanma izin belgesi talebinde ortaya çıkan yapı kullanma izni harcı ile cins tashihi harcının tek seferde ve tek noktada alınarak ödemelerde kolaylık sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 11- Madde ile, dijital dönüşüm ve iş yapma kolaylığı endeksi metodolojisi çerçevesinde yatırım ortamının ve hizmetlerin iyileştirilmesi amacıyla yapı ruhsatına tabi tüm yapıların yapı kullanma izin belgesi düzenlendiğinde, yapı kullanma izin belgesi ve yapı aplikasyon projesine uygun şekilde resen cins değişikliği işlemlerinde, bürokrasinin azaltılması amacı da gözetilerek düzenleme yapılması, 10 uncu madde beşinci fıkrasındaki “ve” ibaresinin “veya” olarak değiştirilmesiyle seçimlik belge olarak uygulanması, aynı maddenin altıncı fıkrasında cins değişikliği işlemleri yeniden düzenlendiğinden beşinci fıkradaki cins değişikliği ibaresinin fıkra metninden çıkarılması, 10 uncu maddenin altıncı fıkrasındaki düzenlemede ifade edilen “yapı aplikasyon projesi” Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin “Yapı projeleri” başlığı altında 57 nci maddesinde tanımlanan belgelerden olup aynen alınmış yeni bir belge üretimi veya tanımı yapılmamış, cins değişikliğine konu kat irtifakı tesisli taşınmazlarda, kat irtifakının tesciline ait resmi senede ve 12 nci maddede yazılı belgelere dayalı olarak zorunlu deprem sigortası dahil başkaca bir belge aranmaksızın resen kat mülkiyetine çevrilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- 634 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrasında aynı konuda düzenleme yapıldığından bu fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 13- Geçici 1 inci maddenin yeniden düzenlenmesi ile; bu düzenlemenin yürürlüğe girmesinden önce yapı kullanma izin belgesi düzenlenmiş tüm yapılarda, Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yüklenemeyen yapı kullanma izin belgesi ile yapı aplikasyon projesinin yetkili idare tarafından elektronik ortamda gönderilmesi durumunda Kanunun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükümleri uyarınca işlem yapılması ve zorunlu deprem sigortası dahil hiçbir belge aranmaması suretiyle, tüm işlemlerde uygulama birliği ile vatandaşlara kolaylık sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 14- Madde ile, iş yapma kolaylığı reformları kapsamında, belediyelerin sisteminde yer alan emlak vergi değerlerinin tapu müdürlüklerine elektronik ortamda açılması; tapu müdürlüklerinin de taşınmaz alım ve satımlarını elektronik ortamda belediyelere bildirmelerine imkân sağlanmaktadır. Bu düzenlemeyle, belediyelerce istenen “emlak vergisi borcu yoktur” şeklindeki fiili uygulamanın mükelleflere getirmiş olduğu zorluk ortadan kaldırılarak iş yapma kolaylığı bakımından gerekli iyileştirmenin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 15- Madde ile; altyapısı mevcut olmayan belediyelerin gerekli elektronik altyapıyı hazırlayabilmeleri amacıyla geçiş süreci öngörülmektedir.

Madde 16- Madde ile, iş yapma kolaylığı reformları kapsamında birleştirilen bazı inşaat izinleri prosedürlerine bağlı olan harçların, bedel ve ücretlerin de yapı ruhsatı başvurusu ile tek seferde ödenebilmesi öngörülmektedir. Bu sayede, idari başvuru olarak birleştirilen süreçlerin arka planında var olan ödeme işlemlerinin tek seferde yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 17- Madde ile, iş yapma kolaylığı reformları kapsamında birleştirilen bazı inşaat izinleri prosedürlerine bağlı olan harçların, bedel ve ücretlerin de yapı ruhsatı başvurusu ile tek seferde ödenebilmesi öngörülmektedir. Bu sayede, idari başvuru olarak birleştirilen süreçlerin arka planında var olan ödeme işlemlerinin de tek seferde yapılabilmesi amaçlanmış olup, 2464 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeyle uyumlu olarak 2560 sayılı Kanunda da buna ilişkin düzenlemeye yer verilmektedir.

Madde 18- Yürürlük maddesidir.

Madde 19- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

31/5/2021

Esas No: 2/3592

Karar No: 13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 49 Milletvekili’nin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3592)” 29/4/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Plan ve Bütçe komisyonlarına havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç başkanlığında, Komisyonumuzun 25/5/2021 ve 26/5/2021 tarihli toplantılarında Teklif sahipleri ile Adalet Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Yargıtay, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği temsilcileri ile Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Rauf Karasu ve İstanbul Medipol Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Serdar Kale’nin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Balıkesir Milletvekili Belgin Uygur, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ile İstanbul Milletvekili Abdullah Güler özel sözcü seçilmişlerdir.

Müzakereler esnasında Teklifin lehinde genel olarak aşağıdaki görüşler ifade edilmiştir:

2003 yılından kaldırıldığı 2018 yılına kadar iflas erteleme müessesesi, kötü bir şekilde uygulanmıştır. İflas ertelemede alacaklılar sürece müdahale edememekte ve uzun süren iflas erteleme süreci, kötü niyetli kullanımlara açık bir hâldeydi. Sonrasında konkordato hükümlerinin düzenlenmesine yönelik olarak, bilim kurulu ve bürokratlardan oluşan bir heyet tarafından Kıta Avrupası, Amerikan Hukuku gibi dünyada şirketlerin yeniden yapılandırılmasına ilişkin hangi mekanizmaların var olduğu detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan çalışmalar neticesinde iflas erteleme kurumu nedeniyle tercih edilmeyen konkordato kurumunun revize edilmesine yönelik düzenleme 2018 yılında kanunlaşmıştır. Geçen süre içerisinde, konkordato müessesesine ilişkin zamanında yapılan değişiklikler neticesinde, çok sayıda çalışanı istihdam eden şirketler borçlarını yapılandırmak suretiyle bu süreçten başarıyla çıkmışlar, iflas etmekten kurtulmuşlardır. Şu an şirketlerin iflasının önünde, yeniden yapılandırılmalarına ilişkin tek mekanizma, konkordatodur. Bu nedenle getirilen düzenlemedeki hükümler, üç yıllık süre zarfında konkordato kurumunu daha işlevsel hâle getirmek amacıyla uygulama neticesinde ortaya çıkan aksaklıkların ve tereddütlerin giderilmesine yöneliktir.

İflas idare memurlarının niteliklerinin artırılması amacıyla konkordato komiserlerinde olduğu gibi iflas idare memuru olarak seçilebilmek için belirlenen eğitimin alınması ve bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan listeye kayıt olunması zorunlu kılınmaktadır. Getirilen müesseseyle iflas idare memuru olmak isteyenler, işi nasıl yürütmeleri gerektiği, sorumluluklarının neler olduğuna ilişkin en baştan bilgi sahibi olacaklardır. İflas idare memurlarının kendilerine verilen görevleri gerektiği gibi

yapabilmeleri noktasında sıkıntı yaşanmaması ve tasfiye sürecinin hızlı bir şekilde bitirilmesi amacıyla da iflas idare memurları eş zamanlı olarak en fazla beş dosyada görev alabileceklerdir. Böylelikle iflas idare memurlarının niteliklerinin artırılması ve tasfiye sürecinin daha etkin ve hızlı yürütülmesi planlanmaktadır.

Modern hukuk sistemlerinde zor duruma düşmüş şirketlere destek olanların diğer alacaklılara göre öncelikli olması ön plana çıkmaktadır. Düzenlemedeki kurgu da, konkordato sürecinde olduğu bilindiği hâlde, zor durumda olan şirketlere destek olanların korunmasına yöneliktir. İşçi alacakları ise düzenlemede yer alan “geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş borçlar” kapsamına, komiserin açık veya örtülü onayıyla girebilecektir. Dolayısıyla geçici mühletten sonra iş akitleri sona erdirilmeyen işçilerin alacakları bu kapsamda değerlendirilecek ve öncelikli olarak alacaklarını alabileceklerdir. İşçiler bakımından herhangi bir hak kaybı söz konusu olmayacaktır.

Düzenleme, dijital dönüşümün gereklerini de kapsar şekilde yatırım ortamının iyileştirilmesi, vatandaşlara kolaylık sağlanması ve iş yapma kolaylığı sağlanması amacıyla çok sayıda düzenleme içermektedir. Düzenlemeyle, yapı kullanma izin belgesi verilmesi sırasında, yapı kullanma izni harcı ile cins tahsis harcı tek sefer tahsil edilerek iş yapma kolaylığı sağlanacaktır. Uygulamada ortaya çıkan “vergi borcu yoktur” şeklindeki usul ile geçmiş dönem cezalarının tahsiline yönelik, yatırım ortamının iyileştirilmesi noktasında engelleyici nitelik arz eden uygulamalar ortadan kalkacaktır. Aynı şekilde emlak vergi değerleri belediyeler tarafından elektronik ortamda tapu müdürlüklerinin erişimine açılacak ve taşınmaz satışları elektronik ortamda belediyelere bildirilecektir. Bu düzenleme de uygulamada fiili olarak ortaya çıkan “emlak vergisi borcu yoktur” şeklinde vatandaşlar için getirilmiş olan zorluğu sona erdirecektir. Yapı ruhsatına tabi yapıların yapı kullanım izin belgesi düzenlenirken, yapı kullanma izin belgesi ve yapı aplikasyon projesine uygun olarak resen cins değişikliği yapılarak kat mülkiyetine geçiş işlemleri gerçekleştirilmiş olacaktır. Birleştirilen bazı inşaat izinlerine bağlı olan harç, bedel ve ücretler tek seferde, yapı ruhsatı başvuru ile ödenebilecektir. İdari para cezalarının tahsili ve uygulanmasıyla ilgili olarak ise yerel yönetimlerin ve İstanbul Su Kanalizasyon İdaresinin zaten alt düzenleyici işlemleri bulunmaktadır. Bu noktada Belediye Kanunu veya alt düzenleyici işlemlerde gereken düzenlemelere gidilebilecektir. Dolayısıyla belediyelerin gelirleri bakımından uygulamada sorunlar ortaya çıkaracağı yönündeki görüşler yerinde değildir. Düzenlemede yer alan hükümler, Avrupa Birliği üyelik süreci içerisinde yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla verilen taahhütlerin de konusunu teşkil etmektedir.

Teklif edilen maddeler, Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli, 2019/40 esas ve 2020/40 karar numaralı kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92’nci maddeleri kapsamında vermiş olduğu kısmi iptallere yönelik düzenlemeler içeren, Mahkeme kararıyla uyumlu, taraf menfaatlerini gözetin ve dengeleyen, sürdürülebilir kriterleri ortaya koyan düzenlemelerdir. Bu doğrultuda karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair temel esaslar Anayasa Mahkemesinin kararına uygun olarak belirlenmektedir. Yapılan somut düzenlemelerle, uygulamada şimdiye kadar ortaya çıkan belirsizliklerin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Tazminatlar bakımından belirlenen iskonto oranı, aktüeryal ilkelere dayanarak bilimsel yöntemlerle hesaplanan bir orandır. Bu doğrultuda hesaplanarak uygulanan iskonto oranı hâlihazırda genel şartlarda 1,8 olarak uygulanmaktadır. Bu oran ekonomik koşullar içerisinde parametrelere göre değişiklik

gösterebilecek bir orandır ve yıllar içerisinde azalması mümkün olabileceği gibi artması da söz konusu olabilecektir. Ancak yapılan düzenlemeyle artış miktarı, yüzde 2'yi geçemeyecektir. Bu da sigortalıyı koruyan, ekonomik koşullar değiştiğinde sigortalıya ödenecek tazminat miktarının azalmasının önüne geçecektir. Dolayısıyla sigortalıların aleyhine düzenleme olacağı yönündeki görüşler yerinde değildir. Maluliyetin tespit edileceği yönetmelik bakımından ise kaza tarihi esas alınması durumunda, şu an biri sadece meslekte kazanç kaybını esas alan, diğeri ise zarar görenin hayatına tesir eden efor kaybını esas alan daha kapsamlı iki yönetmelik bulunduğu dikkate alındığında, kaza tarihi itibarıyla hangi yönetmeliğin uygulanacağı sorunu ortaya çıkacaktır. Öte yandan tazminat hesaplamaları çok teknik, detaylı hesaplamalar olduğundan tüm detaylarıyla somut bir biçimde kanuna aktarılması olanaklı değildir. Düzenlemeyle yapılmak istenen Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda temel ilkeleriyle genel bir çerçevenin oluşturulmasıdır.

Teklifin aleyhinde ise genel itibarıyla aşağıdaki görüşler dile getirilmiştir:

Ülkemizde avukatların karşı karşıya olduğu ekonomik güçlükler ve hızla artan hukuk fakülteleriyle birlikte genç avukatların yaşadığı sorunlar ile konkordato komiserlerinin seçiminde ortaya çıkan problemler ortadadır. İcra ve iflas hukuku gibi hukuki bilgi ve tecrübenin gerekli olduğu, insan hayatına doğrudan tesir eden hukuk alanlarında görev yapacak kişilerin hukukçulardan belirlenmesi gerekmektedir. Hukuk nosyonuna sahip olmayanlar bakımından alınacak kısa süreli eğitimler, uygulamada görev alacak kişilerin niteliğini artırmada yeterli olmayacak ve sorunlara neden olacaktır. Bu nedenle iflas idare memurlarının hukukçular arasında belirlenmesi yönünde değişikliğe gidilmelidir.

Borçlunun malvarlığı üzerinde herhangi bir tesiri olmadığı dikkate alınarak, üçüncü kişiler tarafından verilen rehlinin satışı geçici ve kesin mühlet içerisinde mümkün olabilmelidir.

Düzenlemeyle rehlinli malların satışına imkân tanınması nedeniyle icra vasıtasıyla satışlarda, satışa konu malın değerinin çok altında satış gerçekleştirilmesi sonucunda kefil ve ticari işletmeler ciddi anlamda zarara uğrayacaklardır.

Kredi kurumları tarafından verilen kredilerin, temerrüt hâlinde rehlinli alacaklardan hemen sonra diğer bütün alacaklardan önce ödeneceğine ilişkin hüküm ve diğer kredi kurumlarına ayrıcalık tanıyan hükümler, işçilerin hak kayıplarına uğramalarına neden olacaktır. Zaten konkordato ilanı ve iflas durumunda en büyük hak kayıplarına işçiler uğramakta ve haklarını almaları için uzun süreli uğraş vermek durumunda bırakılmaktadırlar. Muvazaalı işlemlerle borçlanmalar neticesinde işçi alacaklarının tehlikeye girmesi durumu da göz önünde bulundurularak, işçilerin haklarını koruyan, işçi alacaklarını önceleyen düzenlemelere gidilmelidir. Getirilen düzenleme, işçi alacaklarının durumu bakımından netlik içermediğinden işçi alacakları lafzi yorumla bertaraf edilebilecektir.

Teklifin önemli bir kısmındaki düzenlemeler esas olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunu ilgilendirmektedir. Yakın zamanda lisanslı harita bürolarına ilişkin bir Teklif görüşülmüş, kurulan deprem araştırma komisyonunda ise ciddi çalışmalar yapılmıştır. Getirilen hükümlerde olumlu düzenlemeler bulunmasına karşın, yapılmak istenen düzenlemelerin temel bir yasa değişikliği olarak bir bütün olarak gündeme getirilmemesi düzenleme kalitesi açısından sakıncalı, usul açısından doğru olmayan bir uygulamadır. Diğer yandan getirilen düzenlemelerle, işlemin yapıldığı yıla ilişkin tahakkuk etmiş bulunan vergilerin, satıcının yabancı olması veya yeterli geliri olmaması örneklerinde olduğu gibi

tahsilatlarında sıkıntılar yaşanacak, bu durum belediyelere olumsuz olarak yansiyacaktır. Buna ilave olarak, iskan aşamasına gelmiş gayrimenkullerin yağmur suyu ve kanalizasyonunun projesine uygun olarak şebekeye bağlanıp bağlanmadığı gibi daha önce denetimi yapıp, gerekli harçları alındıktan sonra yapılan işlemlerin denetimi ile ilgili aksaklıklar ortaya çıkacaktır. Uygulamada koordinatlarına uygun olarak inşa edilmemiş binaların, kadastro müdürlüğü tarafından yerinde tescil işlemi yapılmayacağından işgal ve komşu parselde taşma gibi çok sayıda konuda ihtilaf ortaya çıkacaktır.

Anayasa Mahkemesinin düzenlemeye eklenen hükümlere dayanak yapılan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa ilişkin iptal kararı neticesinde herhangi bir kanun boşluğu oluşmamıştır. Tazminat ve sorumlulukla ilgili temel kurallar, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda zaten yer almaktadır. Anayasanın 19’uncu maddesinin son fıkrası “...kişilerin uğradığı zarar, tazminat hukukunun genel prensiplerine göre, Devletçe ödenir.” hükmünü ihtiva etmektedir ve tazminat hukuku, evrensel ilkeleri de barındıran çok geniş bir kavramdır. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümlerin birkaç ibare değişikliği dışında neredeyse bir benzerinin getirilmesi, Anayasaya aykırılığın ötesinde bir Anayasayı ihlal suçudur; getirilen düzenleme “yok” hükmündedir. Söz konusu hâl, bir iptal durumu söz konusu olduğunda iptal edilmeden önce yapılan işlemler bakımından ciddi sıkıntılara neden olacaktır. Yaşam ve sağlık hakkı gibi insan haklarına müdahale niteliğinde, sigorta şirketlerine imtiyazlar taşıyan düzenleme başta “Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü” başlıklı Anayasanın 11’inci maddesi ve Anayasa Mahkemesi Kararlarının bağlayıcılığını düzenleyen Anayasanın 153’üncü maddesinin altıncı fıkrası olmak üzere, diğer birçok hükmüne aykırıdır.

Tazminatlar bakımından yüzde 2’yi geçmemek üzere belirlenen iskonto oranının mevcutta 1,8 olarak uygulandığı dikkate alındığında, sigortalının lehine olarak, belirlenen oranın düşürülmesi; hangi tarihteki yönetmeliğe göre sakatlık oranının belirleneceği noktasında ihtilafları giderir mahiyette, haksız fiillerde genelde zararın doğduğu tarihteki mevzuatın uygulandığı dikkate alınarak Yargıtay içtihatlarına uygun bir düzenleme yapılması ve değer kaybının uygulamada sorunlu bir alan olduğu gözetilerek kanuni bir kriter olarak düzenlemede “aracın piyasadaki gerçek değer kaybını tespit etmek” ifadesinin kullanılması yerinde olacaktır.

Komisyonumuzda yapılan çalışmalar sonunda maddeler üzerindeki değişiklikler ve kabuller aşağıdaki şekildedir.

Teklifin çerçeve 1 ila 10’uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 11’inci maddesi, 3194 sayılı İmar Kanununun 30’uncu maddesi ile yapı kullanma izin belgesi düzenlemeye yetkili idare tarafından tanzim edilen belgeler, yine belgenin sıhhatinden sorumlu idare tarafından Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yükleneceğinden, hukukun genel ilkeleri kapsamında bu veriyi işleyen idarenin sorumluluk sınırının tekraren zikredilmesine gerek bulunmadığı gerekçesiyle verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 12 ila 17’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Önergeyle, Kanun Teklifine madde eklenmek suretiyle 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararına uygun olarak 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 90’ıncı maddesinin düzenlenmesi amaçlanmaktadır. 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 gün, 2019/40 Esas ve 2020/40 Karar no.lu kararı ile 2918

sayılı Karayolları Trafik Kanunu 90 ve 92'nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin doğrudan Genel Şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasaya aykırı olduğu belirtilmiştir. Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair temel çerçeve çizilmiştir. Bu kapsamda, değer kaybı tazminat hesaplamalarında esas alınacak temel kriterlerin kanunda açıkça sayılması, destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarında ise ülkemiz demografik gerçeklerini en doğru biçimde yansıtan ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosunun kullanılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, gelecekte gerçekleşmesi muhtemel maddi kayıpların hesaplama tarihi itibarıyla peşin ödenmesi sebebiyle, tazminat hesaplamalarında zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranının kullanılması esası getirilmesi ve kişilerin hayatta kalma olasılığı ile beklenen ömür sürelerinin dikkate alındığı hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun bir biçimde tazminat hesabı yapılması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, uygulamada birliğin ve sigortalılar arasında eşitliğin sağlanması adına Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna, Kanunun 90'ıncı maddesinin birinci fıkrasındaki tazminatlara dair usul ve esasları düzenleme yetkisi verilmektedir.

Yeni madde ihdasına ilişkin yukarıdaki gerekçelerle verilen önerge kabul edilmiş, çerçeve 18'inci madde olarak metne eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Öngeyle, Kanun Teklifine madde eklenmek suretiyle 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararına uygun olarak 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 92'nci maddesinin düzenlenmesi amaçlanmaktadır. 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 gün, 2019/40 Esas ve 2020/40 Karar no.lu kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 90 ve 92'nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin doğrudan Genel Şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasaya aykırı olduğu belirtilmiştir. Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, hâlihazırda 92'nci maddede sayılan teminat dışında kalan hâllere ekleme yapılarak Genel Şartlar aracılığıyla bugüne kadar uygulanmakta olan birtakım istisna hâllerin kanuna eklenerek teminat dışı sayılmaya devam edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda maddeyle;

- "Hiç kimse kendi kusurundan yararlanamaz" ilkesi göz önünde bulundurularak zarara sebep olan kişinin sonuçlarına da katlanması gerektiği, desteğin ölümü sebebiyle meydana gelen zararın yansıma yoluyla destek görenleri etkileyeceği kabul edildiğinden desteğin kusurlu davranışlarının da aynı şekilde destek görenlere yansımından hareketle, destek kişinin ölümüne sebep olan kazadaki kusuruna karşılık gelen destekten yoksun kalan hak sahibinin tazminat taleplerinin,

- Zorunlu mali sorumluluk sigortası ile korunan hukukî menfaat, araç işletilmesi sebebiyle üçüncü kişinin malvarlığında doğrudan meydana gelen zararlar olduğundan doğrudan zarar niteliğinde olmayan gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi zararların,

- Aracın trafik kazası neticesinde trafikten çekme işlemi ya da hurdaya çıkarma işlemi nedeniyle ilgili tazminatlar ödenmekle birlikte, bu araçlar için artık piyasa değerinin bahsedilemeyeceğinden, bunlar için değer kaybı tazminatı taleplerinin,

- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu zararlar, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamında karşılanmakta olduğundan, söz konusu zararlardan sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayanların,

- Ayrıca, terör eyleminde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların sebep olduğu, terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin veya bu eylemlerde kullanılan araçların uğradığı zararlar, sigorta sözleşmesinde teminat altına alınan "risk" ile bağdaşmadığından, söz konusu kişiler ve araçların uğradıkları zararların,

zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında bırakılması amaçlanmaktadır.

Yeni madde ihdasına ilişkin yukarıdaki gerekçelerle verilen önerge kabul edilmiş, çerçeve 19'uncu madde olarak metne eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 18 ve 19'uncu maddeleri, 20 ve 21'inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklif oy çokluğu ile kabul edilmiş, maddeleri redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Gülşay Samancı</i>
Bartın	Kırıkkale	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>Abdullah Koç</i>
Balıkesir	Adıyaman	Ağrı
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ayhan Erel</i>	<i>Hasan Subaşı</i>	<i>Rafet Zeybek</i>
Aksaray	Antalya	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Süleyman Bülbül</i>	<i>Mehmet Ruştü Tiryaki</i>	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>
Aydın	Batman	Bursa
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Son oylamada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuzhan Kaya</i>	<i>Tufan Köse</i>	<i>Sabri Öztürk</i>
Çorum	Çorum	Giresun
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Son oylamada bulunamadı, (Son oylamada bulunamadı)	(Son oylamada bulunamadı)
	muhalefet şerhimiz vardır)	

Üye <i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	Üye <i>Turan Aydoğan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Abdullah Güler</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Züleyha Gülüm</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir
Üye <i>Halil Öztürk</i> Kırıkkale	Üye <i>Alpay Antmen</i> Mersin (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Orhan Kırçalı</i> Samsun
	Üye <i>Mustafa Arslan</i> Tokat	Üye <i>Yücel Bulut</i> Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3592) evrak sayılı “İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz.

I. GENEL DEĞERLENDİRME

İktidar partisine mensup 50 milletvekilinin imzasıyla geçen ayın son günlerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı’na sunulan ve İcra ve İflas Kanunu ile bazı konularda değişiklik yapılmasını öngören kanun teklifinin, içinden geçtiğimiz süreç itibariyle özel bir değerlendirmeye tabi tutulması hasıl olmuştur. Bu gereklilik, adeta mütemmim cüz olan, toplumun istisnasız tamamını kapsayan ekonomik sistem ile hukuk sisteminde yaşanan sorunlar ve birinde yaşanan olumlu ya da olumsuz gelişmenin diğerini doğrudan etkilemesinden kaynaklıdır. Adalet Komisyonu olarak görüşmelerine 25 Mayıs 2021 Salı günü başlayıp, 26 Mayıs 2021 Çarşamba günü sürdürerek tamamladığımız söz konusu kanun teklifi, tam da bu ilişkiye işaret etmektedir. Öncelikle Türkiye’de uzun zamandır yaşanan ve kronikleşen ekonomik krizi ve sonuçlarını resmetmek yerinde olacaktır.

Cumhuriyet tarihimizde çok partili siyasi hayata geçilmesinin ardından iktidarda tek başına en uzun süre kalabilme olanağını elde eden siyasi parti, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP)’dir. Bu gün itibariyle yirminci yılına doğru yol alan AKP iktidarının, hatırlanacağı üzere siyasete giriş sloganlarından en önemlisi ‘3Y’ ile mücadeleledi. ‘3Y’ ifadesinin açılımı: Yasaklar, Yoksulluk ve Yolsuzlukla Mücadele’ydi. Tüm ülkeler için olduğu gibi Türkiye için de yasaklar, yoksulluk ve yolsuzluk ile mücadele hayati önemde olup, bu mücadele; toplumsal birlikteliğin, üretkenliğin, yarınlara güvenliği bakabilmenin olmazsa olmazıdır. AKP iktidarında geçen yirmi yıla yakın sürede, ne yasaklar ne yoksulluk ne de yolsuzluk sonlandırılmıştır; hatta bu üç başlıkta yirmi yıl önceden de geriye gidilmiştir. Bu bağlamda; düşünce ve ifade özgürlüğü ile basın özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkından adil yargılanma hakkına kadar özellikle bir ülkenin özgürlüğünün, üretkenliğinin ve yaratıcılığının garantisi olan, yanlış ile doğrunun ayrışıp doğru ilke ve uygulamalar etrafından toplumun bütünlüğünü sağlayacak haklar, metazori bastırılmıştır. 2020 İnsani Özgürlük Endeksi raporuna göre, insanların ekonomik ve kişisel açıdan en özgür olduğu ülkeler sıralamasında Türkiye, 162 ülke içinde 122’inci sırada yer almıştır. Raporda Türkiye, son 10 yılda Dünya genelinde özgürlüklerin en çok gerilediği ikinci ülke konumundadır. Durum yoksulluk başlığında da aynıdır. Yoksulluğun nesnel göstergelerinden biri olan alım gücüne baktığımızda, AKP’nin iktidara geldiği ilk yıllar olan 2003 yılında asgari ücretli bir

çalışan, maaşıyla 14.4 adet çeyrek altın alabilirken, bu gün bu sayı 3.2 adet çeyrek altına gerilemiştir. Emekli maaşlarının enflasyon ve değer artışlarının karşısında erimesinden, genç işsizliğe kadar birçok alanda yirmi yıl önceyle kıyaslama yapıldığında, hak ve özgürlüklerin kullanımında olduğu gibi ülkütücü bir tablo ortaya çıkmaktadır. Bu tabloya eşlik eden yaşamsal görüntüler ise özel ve kamu kurum ve kuruluşlarının iş ilanlarına başvuran sayısının alınacak kişi sayısının yüzlerce katı fazla olması, semt pazarlarındaki ürünlerden etrafa saçılanların pazarların kapanmasının ardından onlarca kişi tarafından toplanmasıdır. Yolsuzluk alanındaki gelişmeler ise artık önü alınamaz boyutlara varmıştır. İktidarın yandaş işadamlarını var etme amacı doğrultusunda Hazine ve alım garantili milyar dolarlık ihaleler açmasından bakanların başında buldukları bakanlığa kendi şirketleri üzerinden mal satmasına, belediyelerin iktidarın siyasi arpalığı haline dönüşmesine ve örtülü ödeneklerden yapılan harcamalara kadar istisnasız her alanda işin gerekliliklerinin dışında ya da çok çok üstünde harcamalar yapıldığı bilinen gerçekler olup, Sayıştay raporları aracılığıyla kayda geçirilmiştir. Uluslararası Şeffaflık Örgütü tarafından yayınlanan Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre, Türkiye endekste tarihinin en düşük sırasında yer almakta; 39 puan ile 180 ülke arasından 91'inci olan Türkiye, Avrupa Birliği üyesi 28 ülke ile karşılaştırıldığında en son, G20 ülkeleri arasında ise sondan dördüncü sıradadır.

Tüm bu göstergelerin Türkiye'nin ekonomik sisteminde önemli bir yer tutan ticaret hayatındaki karşılığı ise sayıları her geçen gün artan icra ve iflas dosyalarıdır. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı bir yıl önceye göre 1 milyon 411 bin 830 artarak 21 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla 21 milyon 940 bin 111'e çıkmış; bu yıl ocak ve mart ayında 125.085 kişi tüketici kredisi borcunu, 113.101 kişi kredi kartı borcunu ödemediği için bankalar tarafından icraya verilmiştir. 21 milyon 940 bin 111 dosya ikiyle çarpıldığında 40 milyonu aşkın kişi birbirinden alacaklı; diğer bir ifade ile yasaklar, yoksulluk ve yolsuzluklarla örülmüş bu ekonomik sistemde davalıktır.

Yaşanan ekonomik kriz, bir yılı aşkın süredir devam eden COVID-19 salgınıyla daha da derinleşmiş durumdadır. AKP iktidarı, salgının ilk gününden beri yapıcı tüm uyarılara kulaklarını tıkayıp, birbirinden çelişkili onlarca kararı uygulayarak ekonomik krizin tüm faturasını orta ve alt gelir grubundaki vatandaşlara ödetmektedir. Uluslararası kuruluşların yaptığı araştırmalara göre; COVID-19 salgınıyla mücadele döneminde Türkiye, vatandaşına hibe olarak en az destek veren ülkeler içinde ilk sıralarda, borçlandırma ve borç erteleme açısından ise üst sıralarda yer almaktadır. Dolayısıyla salgın sürecinden sonra özellikle küçük esnaf ve diğer KOBİ'lerimizi, büyük bir borç yükünün geri ödemesi beklemektedir. 2020 yılı başından bu yana Türkiye'de kredi hacmi 1,1 trilyon lira, diğer bir ifadeyle yüzde 42,6

oranında artmıştır. Türkiye ekonomisinde ne 2020 yılında ne de 2021 yılında yüzde 42,6 oranında bir kredi artışının geri ödenmesini sağlayacak reel büyüme sağlanmıştır. 2021 yılında da hükümet, salgından zarar gören küçük ve orta boy işletmelerle esnaf ve sanatkârları, varlıklarını sürdürebilmeleri için borçlanmaya teşvik etmektedir. Aslında birkaç yıldır, hükümetin de telkiniyle bankalar vadesinde tahsil edemedikleri kredileri yeniden yapılandırarak bankacılık deyimiyle “yüzdürmekte”dirler. Diğer bir ifadeyle, normal bir dönemde takibe alınması gereken krediler, geri dönüp dönmeyeceğine bakılmaksızın özellikle kamu bankaları tarafından yeniden yapılandırılmaktadır. Bu sürdürülebilir bir durum değildir. Vizyonu; Türkiye’nin gelecek 10, 20, 30, 50 yılını değil, ilk genel seçimle sınırlı olan iktidar, olabilecek en kötüyü geciktirmek dışında bir politika üretememektedir. Ekonomik karşılığı olmayan, büyük bölümü ithalat yoluyla yurt dışına aktarılan bu hesapsız ve hızlı kredi büyümesinin bir süre sonra daha da büyük bir icra ve iflas dalgası doğurması kaçınılmazdır.

Ekonomik sistemi aktardığımız durumda olan bir ülkenin yargı mekanizmasının, hukuk ilkelerine dayanması, adalet dağıtması da mümkün değildir. Bunun temel iki nedeni vardır. İlki; sistemin, demokratik sosyal hukuk devleti üzerinde yükselmemesinden kaynaklı güçlü olanın haklı çıkması, diğeri de her anlamda rant ekonomisidir. Demokratik sosyal hukuk devletinin yok edilmesinin açtığı yaraların nerelere kadar ulaştığını, belki de bugünlerde yaşadıklarımızdan daha iyi anlatacak örnekler nadirdir. Yüzyıllarca geri bırakılmış bir halkın, milli mücadele savaşı vermesinin ardından çok büyük riskler alarak gerçekleştirdiği inkılaplara dayalı dönüşümler AKP iktidarıyla birlikte tamamen ‘sıfırlanmak’tadır. Ağır bedeller ödeyerek oluşturmaya çalıştığımız yargı bağımsızlığından, tüm sorunların çözüm adresi olarak gördüğümüz parlamenter rejime kadar Türkiye Cumhuriyeti’nin varoluş esası kökünden hedef alınmakta, sarsılmaktadır. Bu bir eleştiri ve karşıt görüş değil gerçeğin tespitidir. Çünkü bugün devlet yönetiminde bulunanlar, toplum sözleşmesi niteliği taşıyan anayasayı tanımamakta, uygulanmasının denetimini yapan yargı mercilerini yok saymakta, hatta lağvetme planları yapmakta, üstüne idari kararların aracı olan genelgelerle temel hak ve özgürlükleri sınırlamaktadır. Geldiğimiz aşamada hukuk devletinin belirleyici kriterlerinden olan hukuk güvenliği ilkesi yok edilmiştir. Bu kavramının önemini kısaca ifade etmek gerekirse; *hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Kanunlara ve istikrar kazanmış idari uygulamalara güvenerek hayatını yönlendiren, hukuki iş ve işlemlere girişen bireyin bu ve istikrar kazanmış idari uygulamalara devam edileceği yolunda oluşan haklı beklentisinin mümkün olduğunca korunması hukuki güvenlik ilkesinin gereğidir.*

Ekonomik ve hukuki açıdan sorunlar yaşayan ülkelerin kaçınılmaz kaderi mafyatik ilişkilerdir ki bugün soluduğumuz kirli havanın nedeni de budur. Ekonomik sistemi ulusal bilinç ve kolektif temele dayandırmayan; yargısal iş ve işlemleri, kişi ve konumlara göre değiştiren anlayışın ya kendisi mafyalaşmıştır ya da mafyaya teslim olmuştur.

Tüm bu izahatlar Adalet Komisyonu'nda görüşmelerini yaptığımız **İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**'nin asıl nedenidir. Çökmüş bir ekonomik sistem ve yarattığı sorunları elekten geçirme kabiliyeti ve basiretini yitirmiş bir yargı sistemiyle karşı karşıyayız.

II. TEKLİFİN DEĞERLENDİRİLMESİ

(2/3592) evrak sayılı **“İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”**, komisyona sevk edildiği ilk halinde sırasıyla; 8 maddesi 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda, 2'si 492 sayılı Harçlar Kanunu'nda, 3'ü 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nda, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da da 1'er olmak üzere yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte toplam 19 maddeden teşekkülüdür. Teklifin komisyondaki görüşmeleri sırasında iktidar partisi mensuplarınca verilen önergeyle madde ihdası yoluna gidildiği ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun iki maddesinde değişiklik içeren düzenlemeler teklife eklendi.

Teklifin geneline ilişkin içerik değerlendirmesi yapmadan önce birkaç cümleyle Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın komisyona sevk edilen kanun tekliflerini görüşme usulündeki yanlışındaki ısrarına değinmek, teklifin hazırlık sürecindeki anlayışın malullüğünü göstermesi açısından da anlamlı olacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarına özellikle son dönemde – bazen mücbir sebepler söz konusu olsa bile – sürekli ara verme yoluna giden, böylelikle milli iradenin tecelli ettiği Meclis'i devre dışı bırakıp ‘Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ni hakim kılmaya çalışan AKP ve MHP'nin ‘tek adam otoritesine dayalı’ mezkur anlayışı, istisnai bir yöntem olarak kullanılması gereken hatta çok olağanüstü bir hal olmaması halinde tevessül edilmemesi gereken torba yasa yöntemini bu teklife de giydirmiş durumdadır. Sonradan ihdas edilen maddeleriyle toplam 7 ayrı kanunda değişiklik içeren, neredeyse her bir maddesi ayrı bir kanunda düzenleme içeren söz konusu teklif; daha önceki tekliflerin görüşmelerinde uyarımıza, komisyonda dikkat çekmememize karşın teklif metni, komisyon üyeleri olarak toplantıdan bir gün önce elimize ulaştırılmıştır. Meclis'i haftalarca kapalı tutup halkın acil sorun bekleyen konularını gündeme getirmeyenler,

açık tuttıkları zamanda da hiçbir yasal şart ve usul tanımadan kanunları çıkarma telaşına düşmektedir. Bu anlayışın hala idrak edemediği konu, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin boyacı küpü olmadığı ve daldırıp çıkararak aceleyle kanun yapılamayacağıdır. Bu durum, yasama faaliyetinin niteliğini erozyona uğratmakla birlikte düzenlemelerin eksik ve hatalı sonuçlar doğurmasına da sebep olmaktadır. Mezkur teklifte olduğu üzere, bir süre önce değişikliğe gidilen kanunlarda tekrar düzenleme yapılması ihtiyacı da bu nedendendir. Ne yazık ki Türkiye'de artık yasal düzenlemeler, sesini 'saray'a duyurabilen ya da 'saray'ın gözünde makbul görünenlerin talepleri doğrultusunda yapılmakta; toplumun ihtiyaç duyduğu temel düzenlemeler – emeklilikte yaşa takılanlar, emekliler arasında intibak, atanamayan öğretmenler, bazı devlet memurlarının ek göstergesinin 3600'e çıkartılması, kuraklık ve girdi maliyetleri nedeniyle ekonomik krize karşı hayatta kalma mücadelesi veren çiftçilerin borç faizlerinin silinmesi vs. – yok sayılmaktadır. İktidar erkini elinde tutanların kimi ve kimleri dinlediği önümüze gelen yasa tekliflerinde açıkça ortaya konulduğu gibi teklifin görüşmeleri sırasında da tezahür etmektedir. Muhalefet milletvekilleri olarak görüşmeler sırasında teklifin içerdiği düzenlemelere ilişkin hem taraf hem de uzman kimliği taşıyan barolar ve aralarında sendikaların da olduğu çeşitli demokratik sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin dinlenmesi yönündeki taleplerimiz, Adalet Komisyonu Başkanlığınca yetken reddedilmiştir. Bu anlayışla hazırlanan ve yasalaştırılan tekliflerin, karşı karşıya kalınan sorunların çözümü bir yana yeni sorunlara yol açması kaçınılmaz olduğu gibi Adalet Komisyonu gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin adıyla müsemma olması gereken komisyonunun itibarını da zedelemektedir.

İfade ettiğimiz üzere, sonradan eklenen iki maddeyle birlikte toplam 21 madde olan teklif, AKP ve MHP'li milletvekillerinin oylarıyla komisyondan geçerek TBMM Genel Kurulu'na sevk edilmiştir. Teklifin görüşmeleri, ilk 8 maddesi ile sonra eklenen iki madde yönünden tartışmalı geçmiştir. İlk 8 madde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na ilişkin olup, bu kanunun konkordatoyla ilgili hükümlerini içermektedir. Konkordato kurumu icra iflas hukukunda yer almasına karşın 2018 yılına kadar etkin bir kurum olarak işletilmeyip, aynı kanunda yer alan iflas ertelemesi kurumu tercih edilmekteydi. 2018 yılının Şubat ayında yürürlüğe giren 7101 sayılı yasal düzenlemeyle İcra ve İflas Kanunu'nun 46 maddesinde değişikliğe gidilerek, iflas erteleme kurulu tamamen yürürlükten kaldırılıp yerine konkordato kurumu konulmuştu. Bu düzenlemeye gidilirken iktidar temsilcilerinin ileri sürdükleri gerekçeler ise; 'yatırım ortamının iyileştirilmesi, uluslararası raporlarda ülkemizin yatırım yapılabilme görünümünün daha da yükseltilmesi ile şirket borç yapılandırılmalarının ve tasfiyelerinin daha etkin hale getirilmesi'ydi. AKP iktidarının her dediğinde olduğu gibi bu konuda da 2018 yılından itibaren tam tersi süreçler yaşandı. Bu düzenlemenin yapılmasının

ardından bazı şirketlerin borçlarını geciktirme amacıyla sadece zaman kazanmak için konkordato yöntemine başvurduğu görüldü ve 2018 yılının sonunda konkordato şartlarını zorlaştıran düzenlemeler getirildi. Ancak yapılan hiçbir düzenleme konkordato ilan eden firma sayısını azaltmadı. Çünkü ekonomide yaşanan sorunlar makyajla ya da borçların ödemesinin ötelenmesiyle çözümlenebilecek aşamayı çoktan aşmış durumda. Bunun üzerine bir de, adeta tüm Dünya'ya, 'Covid ile en kötü mücadele nasıl yapılır' örneklerini sergilediğimiz geçen yılın ekonomik faturası eklenince konkordato kurumuna ilişkin yeni bir düzenleme ihtiyacı hasıl oldu. ***Teklifle; konkordato sürecindeki iflas idare memurlarının niteliklerini artırma öncelikli amaç olarak ifade edilmesine karşın asıl amacın konkordato sürecinde borçlunun bazı mallarının satışına imkan verilmesi ve bundan elde edilen gelirlerin rehinli alacaklı konumunda bulunan finans kuruluşlarına aktarılmasıdır. Konkordato süreciyle zaten mağdur durumuna düşen işçilerin alacakları ise geri sıralara kaymaktadır. Komisyon görüşmeleri sırasında bu düzenlemeye karşı yaptığımız ısrarlı itirazlar sonuç vermemiş ve ne yazık ki işçilerin bir kez daha mağdur edilmesine yol açacak düzenleme geçmiştir.***

Teklifin tartışmalı diğer düzenlemeleri ise 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na ilişkin olanlar. ***Teklife eklenen hükümlerle zorunlu mali sorumluluk sigortasının sigorta şirketleri üzerindeki külfetini azaltıcı içerikli söz konusu düzenlemeler, konkordatoya ilişkin düzenlemedeki gibi mesuliyet dengesini bozmaktadır. Sigorta şirketlerine ödemelerde yapacakları iskonto oranını artırma imkanı sağlamaktadır.***

Söz konusu düzenlemeler Türkiye'nin içine düşürüldüğü ve her geçen gün daha da dibe doğru çöktüğü bir bataklığı göstermekte. Tam bir israf ve yolsuzluk çarkına dönmüş ekonomik sistemde bataklığı kurutmaktansa sinek avlanmakta; bu da amaçsız ve şuursuz yapılmaktadır. ***İşlemekte olan ekonomik düzende her köşe başında karşımıza çıkan ve bu anlamıyla kritik önemde olan bankacılık ve sigortacılığın, sistemin göz ardı edilemeyecek yapılanmalarından olduğu tartışmasızdır ancak yaşanan ekonomik krizin etkilerinin en çok hissedildiği kesimler asgari ücretli, alt gelir grubundaki emekçilerdir. Onların gözden çıkartılıp finans ve sigortacılığa öncelik verilmesi, günün şartlarının değil tarihsel sürecin tercihi, iktidarın sermaye gruplarını temsilcisi olduğunun göstergesidir.***

III. TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Teklifin 1'inci maddesiyle; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 'İflas idaresi ve iflas dairesinin vazifeleri' başlıklı 223'üncü maddesine yeni bir fıkra eklenerek, iflas idare memurlarının seçimi, nitelikleri, eğitimi ve denetimi düzenlenmektedir. Üç kişiden oluşan iflas idare memurlarından birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci olması zorunlu kılınmaktadır. Oysa iflas idare memurluğu avukatlar tarafından ifa edilmekte olup, bu konuda yetkinliği olmayan yeminli mali müşavirler ve serbest muhasebeci mali müşavirlerin iflas idare memuru olmaları iflas hukukunun ruhuna aykırıdır. İflas idare memurluğu hukuk fakültesi mezunları tarafından yerine getirilmelidir; yeminli mali müşavir ve serbest muhasebeci mali müşavirler, bilirkişi veya uzman olarak iflas tasfiyesinde görevlendirilebilir. Bu maddeyle getirilen bir diğer değişiklik ise iflas idare memurunun eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada görev alamayacak olmasıdır ki bu düzenleme hiçbir makul gerekçeye dayandırılmamaktadır. Sayısının niye beş ile sınırlı tutulduğu, niye üç veya on olmadığı komisyon görüşmeleri sırasında da teklif sahipleri tarafından izah edilememiştir. Görevini hakkıyla yerine getiren bir iflas idare memurundaki dosya sayısını kısıtlamanın hiçbir haklı gerekçesi gözükmemektedir. Bu bağlamda maddenin teklif metninden çıkartılması ve ifade ettiğimiz gerekçeler göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi yerinde olacaktır.

Teklifin 6'ncı maddesiyle; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 'Konkordatonun tasdik edilmemesi ve borçlunun iflası' başlıklı 308'ini maddesine yeni bir fıkra eklenerek, konkordato süreci iflasla sonuçlandığı takdirde, konkordato komiserinin iflas idare memuru olarak atanması düzenlenmiştir. Ticaret mahkemesinin alacaklıların görüşü alınmadan konkordato komiserlerini iflas idare memuru olarak ataması, sistemin tıkanmasına ve iflas hukukunda tecrübesiz kişilerin, konkordato komiseri olarak iflas tasfiyesinde yer almasına sebep olacaktır. Bu bağlamda değişikliğin tekliften çıkarılması uygun olacaktır.

Teklifin 7'nci maddesiyle; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 'Konkordatonun hükümleri' başlıklı 308/c maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde değişikliğe gidilmiştir. Yapılan değişikliğe göre, konkordatoda geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş olan borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi olmayacak ve temerrüdün oluşması durumunda icra takibine konu edilebilecek. Bu alacaklar, İcra ve İflas Kanunu'nun 206'ncı maddesi kapsamında rehinli alacaklardan hemen sonra ve diğer tüm alacaklardan önce ödenecek. Ayrıca, konkordato talebinin iflasla sonuçlanması halinde iflas

tasfiyesinde iflas alacaklılarından önce ödenmesi gereken masa borçları arasında yer alacak. Düzenlemenin, özellikle işçilerin alacakları aleyhine sonuç doğurması kaçınılmazdır. Emek-sermaye dengesi sermaye lehinde bozularak, Covid-19 sürecinde en ağır bedelleri ödeyen çalışanlar, süreceği kesin olan ekonomik çöküşte daha da fazla mağdur olacaktır. Düzenleme, ‘Çalışma hakkı ve ödevi’ başlıklı Anayasa’nın 49’uncu maddesindeki “Devlet, çalışanlarının hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli tedbirleri almakla mükelleftir.” hükmüne aykırılık taşımaktadır.

Teklifin 8’inci maddesiyle; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’na geçici bir madde eklenerek, Teklifin 1’inci maddesiyle getirilen uygulamanın geçiş hükümleri düzenlenmiş. Buna göre, iflas idare memurları listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın memur görevlendirilebilecek ve bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada memur olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen memurların, icra mahkemesinin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişi bölge kuruluna bildirileceği hüküm altına alınmış. Maddeyle öngörülen uygulama, bilimsel düşünceye aykırıdır. Yıllarca emek verip uzmanlaşmış hukukçuların bilgi birikimleri ve tecrübelerinin bir kenara atılması, uzmanlaşmış liyakat sahibi hukukçulara haksızlık olacağı gibi uygulamada da işlerin yanlış, eksik ve hukuka uygun olmayan şekilde yürütülmesine sebep olacaktır. Bu süreçte yaşanacak en olumsuz sonuçlardan biri de, konkordato ve iflas sürecinden etkilenen işçi alacakları, kamu alacakları, ticari alacakların sahibi olan alacaklıların zarar görmesidir.

Teklifin 18 ve 19’uncu maddeleriyle; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun ‘Maddi ve manevi tazminat’ başlıklı 90’ıncı ve ‘Zorunlu mali sorumluluk sigortası dışında kalan hususlar’ başlıklı 92’nci maddelerinde değişiklik yapılmaktadır. Söz konusu değişiklikler Anayasa Mahkemesi’nin 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2019/40 esas 2020/40 karar sayılı 17/7/2020 tarihli iptal kararı üzerine getirilmiştir. Ancak iptal kararına tamamen uyulmadığı görülmektedir. Düzenlemeyle getirilen, “Değer kaybı tazminatının, aracın; piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi, hasara uğrayan parçaları ile hasar tutarı dikkate alınarak hesaplanacağı” hükmü yetersiz olup, zarar görenlere gerçek piyasa koşullarına göre değer kaybı tazminatının ödenebilmesi için fıkranın son kısmına “Aracın kaza öncesi hasarsız ikinci el piyasa rayiç değeri ile kaza meydana geldikten ve tamir edildikten sonraki ikinci el piyasa rayiç değeri arasındaki farka göre”

cümlenin eklenmesi gerekmektedir. Aynı şekilde “Destekten yoksun kalma tazminatı ile sürekli sakatlık tazminatının hesaplanmasında, zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında yüzde 2’yi geçmemek üzere belirlenen iskonto oranının esas alınacağı” şeklindeki hüküm, Anayasa Mahkemesi’nin iptal sebebiyle örtüşmemektedir. Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin doğrudan genel şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesi ve bu hususta idareye geniş takdir yetkisi tanınması anayasa aykırı bulunurken, kanun teklifinde yine genel şartlara atıf yapılması, iptal kararını etkisiz hale getirmektedir. Teklif edilen değişiklik de zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlarda idarenin takdir yetkisine göre düzenlenen genel şartların uygulanacağı sonucunu doğurmaktadır. Ayrıca halen yürürlükte olan 1/6/2015 tarihli Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları uyarınca tazminat hesaplamalarında iskonto oranı %1,8 olarak dikkate alınmaktadır. Bu düzenlemeyle iskonto oranının genel şartların belirlediği orandan daha yüksek belirlenmesi, kaza nedeniyle zarar gören kişilerin aleyhine sonuç doğurabilecektir. Nitekim ilgili kanun teklifinin yasalaşması halinde genel şartlarda belirlenen %1,8’lik iskonto oranının %2’ye çıkarılması söz konusudur. Düzenleme kapsamında sürekli sakatlık oranının tespitinde esas alınacak mevzuatın belirlenmesi hususunda genel şartlara atıf yapılmamaktadır. Bu olumlu bir gelişme olsa da sürekli sakatlık oranının tespitinde uygulanacak mevzuatın Kanun’da somut bir şekilde belirlenmemesi uygulamada belirsizliğe yol açabilecektir. Değişikle “Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir.” düzenlemesine yer verilmiştir. Ancak bu düzenleme sigorta şirketi ve işletenin sorumluluğunu birbirinden farklılaştırmaktadır. Zira kaza nedeniyle zarar gören kişi, aracın işleteninden tazminat talep ettiğinde 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu uygulanacak; sigorta şirketinden tazminat talep ettiğinde ise Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun belirlediği usul ve esaslar uygulanacaktır. Böylesi bir ayırım, hakkaniyete uygun olmayan sonuçların doğmasına neden olabilecektir. Ayrıca ilgili maddede tazminat hesaplamaları hususunda Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu’na geniş bir takdir yetkisi verildiği görülmektedir. Bu madde ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, tazminatı daraltan usul ve esaslar düzenleyebilir. Sigorta ettiren ile sigorta şirketi açısından sorumlu oldukları tazminat miktarları değişebilir. Bahse konu usul ve esasların kanun koyucunun iradesi sonucunda belirlenmesi gerekirken aksi yönde düzenleme yapılması Anayasa Mahkemesi’nin iptal kararının amacına uygun olmamıştır. Zira Anayasa Mahkemesi iptal gerekçesinde bu durumun hukuka aykırı olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle ilgili bölümün çıkarılması gerekir

aksi halde yasama yetkisi Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na devredilmiş olur. Düzenlemeyle zorunlu mali sorumluluk sigortası dışında kalan taleplerin kapsamı genişletilmiştir. İlgili değişiklikte sigorta şirketlerinin “Gelir kaybı, kar kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlardan sorumlu olmayacağı” öngörülmüştür. Bu durum trafik kazası sebebiyle zarar gören binlerce kişinin mağdur olmasına yol açacaktır. İlgili kanun teklifiyle burada sayılan talepler “dolaylı zarar” olarak adlandırılmış ve bu dolaylı zararlar sınırlı olarak sayılmamış, örnek verme suretiyle belirtilmiştir. Uygulamada ayrıca bunun da birçok soruna yol açması, diğer bedensel zararların da dolaylı talepler kapsamına dâhil edilerek trafik kazası sebebiyle zarar gören kimselerin mağduriyetine neden olunması kuvvetle muhtemel sonuçlardandır. Düzenleme, “Hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminatı talepleri” sigorta şirketinin sorumluluğu dışında bırakılmıştır. Ancak ilgili fıkranın “Bu hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılmış işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminat talepleri” şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir. Aksi halde mevcut haliyle, öncesinde çekme belgesi görmüş araçlar ileride olacak kazalarından dolayı değer kaybı alamaz. Örneğin ön kısımdan hasar gören ve çekme belgesi görmüş araç ileride arka kısımdan hasar görse değer kaybı oluşmayacaktır. Oysaki arka hasarı ilk kez meydana geldiği için gerçek piyasada değer kaybı oluşacaktır.

31.05.2021

Zeynel Emre

İstanbul

Tufan Köse

Çorum

Rafet Zeybek

Antalya

Turan Aydoğan

İstanbul

Alpay Antmen

Mersin

Süleyman Bülbül

Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

1- GENEL DEĞERLENDİRME

Son günlerde kamuoyu mafya/devlet/siyaset ilişkisine dayanan ve mafya liderinin açıklamalarıyla aslında bilinen ve mevcut iktidarlar tarafından saklanan gerçeklerin açıklanmasıyla kamuoyunun gündemi meşgul. Bu tür kirli ilişkiler ancak mafyatik örgütler arasındaki bir sürtüşme/çıkar çatışması veya Susurluk vakasında olduğu gibi bir kaza sonucu olaydan sonra gün yüzüne çıkabiliyor. Organize suç örgütlerinin yapısı mevcut iktidarın bilgisi ve istihbarat örgütlerinin bilgisinin dışında olduğunu söylemek safdillik olur. Bu tür olaylar, kanun dışı örgütlemeler, istisnai olan olaylar değildir. Doğrudan doğruya yönetim biçimi ve ülkenin içine sürüklenmiş olduğu hukuksuzluğun bir sonucudur.

Bu tür organize suç örgütlerinin cirit attığı ortamlar, hukuksuzluğun, hukuka saygının olmadığı ve ne yazık ki, Anayasa ve yasaların rafa kaldırıldığı dönemlerde daha da azgın hale geldiği bir gerçektir. Suç örgütlerinin ilgi alanı sadece uyuşturucu ticareti değil aynı zamanda enerji, inşaat ve savaş sanayisi de bu tür örgütlerin ilgi alanını teşkil etmektedir.

Bu Ülkede 17 bin faili meçhul cinayet işlenmiştir. 5 bin köy boşaltılmıştır. Yüzlerce Kürt iş insanı, gazeteci ve bilim insanı katledilmiştir. Bu cinayetlerin hiçbiri aydınlatılmamıştır. Faili meçhul, köy boşaltmaları, politik cinayetler söz konusu olduğu zaman ikili bir hukuk, ikili bir devlet anlayışı ile karşı karşıyayız. Bu tür hukuksuzlar söz konusu olduğunda “devletin yüksek menfaatleri” devreye giriyor ve yargı da bu tür olayların aydınlatılması önünde adeta bir bariyer oluşturmak suretiyle olaylar zamana terkediliyor, sürüncemede bırakılıyor ve yaptırımdan adeta uzaklaştırılmak istenmektedir. Bu tür cezasızlıkla sonuçlanan olaylar adeta Türkiye'nin son 40 yılının tarihini oluşturmaktadır.

Türkiye'nin en can yakıcı sorunu olan Kürt sorununun çözülmemiş olması, suç örgütlerinin yapılması, cinayet şebekesi haline gelmesi yönünde ciddi bir alan açılmasına neden oluyor. Her suç işleyen, hukuk dışına çıkan kurum, kuruluş veya suç örgütü sözüm ona “terörle mücadele ediyoruz” un arkasına saklanmak suretiyle suç işlemeye devam ediyor. Düzün, hukuk sistemi de buna cevaz vermektedir.

Kürt sorunu söz konusu olunca mafya/devlet ilişkisi bir tabu haline getirilmiştir. Kimse bunu tartışmaya cüret edemez halededir. Hele yargı mekanizması ise asla olayın aydınlatılması yönünde bir hareketi söz konusu değildir. Bu son günlerde açıklanan olaylar sadece buz dağının görünen yüzüdür. Bu iktidar döneminden önceki mafya/devlet/siyaset ilişkisi devam etmiş fakat bu iktidar döneminde daha da ayyuka çıkmıştır. O dönemin aktörleri şimdiki iktidarın ortaklarıdır. Bugün itibarıyla bu sorunun çözümü sadece mecliste bir komisyonun kurulması ile olabilecek bir durum değildir. Topyekün toplumsal mücadele ve demokratik yapıların işin çözümü için güç birliği yapmasından geçmektedir. Bunun yolu da derhal halkların hakemliğine müracaat etmekten geçmektedir.

2- ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Geçen hafta Meclis gündeminde HSK'nın seçimleri bulunmaktaydı. Hukuk adına, adaletin tarafsızlığını ve bağımsızlığını tesis edilecek olan bir seçim sisteminden bahsetmek mümkün değildir. Seçim sisteminin oluş şekline şöyle bir baktığımızda yapısal olarak kangrene dönüşmüş olan yargı sistemine ne yazık ki, çözümden daha çok çözümsüzlük getirmektedir.

Yargının üst kurulu olan HSK üyelerinin belirlenmesine ilişkin usul, aynı zamanda yargıya olan bakış açısını da belirleyen bir husus olarak ortaya çıkmaktadır. Devletin yapısının yasama, yürütme ve yargı erkinden oluşmaktadır. Çağdaş bir demokraside bu üç devlet erki ayrı organlar eliyle kullanılır. Bu durumun nedeni, söz konusu kurumların birbirini denetlemesinin ve dengelemesinin sağlanması ve böylece kişi hak ve hürriyetlerinin güvene kavuşturulması gereğidir. Bu kuvvetlerin birbirinin etki alanından çıkarılması kuvvetler ayrılığı ilkesi olarak tanımlanmaktadır. Modern anayasal siyasi sistemlerde kuvvetler ayrılığı ilkesi bireysel hak ve özgürlüklerin sağlanabilmesinin zorunlu bir unsuru olarak kabul edilmektedir.

Demokrasinin temeli hukuk devleti ilkesidir, hukuk devleti ilkesinin temeli de yargı tarafsızlığı, bağımsızlığı ve kuvvetler ayrılığıdır. Kuvvetler ayrılığının olmadığı bir sistemde hukuk devletinden ve demokrasiden söz etmek mümkün olmamaktadır.

Bugün Türkiye'de sorunların başında adalet sisteminde yaşanan sorunlar ile adalete olan güvensizlik gelmektedir. Adalet, toplumun temeli ve bütün kanunların dayanağıdır. Toplumda esas olan adaletin sağlanmasıdır. Siyasi iktidarın niteliği nasıl olursa olsun, adaletin olmadığı bir yerde düzenden söz etmek de mümkün değildir. Adaletin dağıtımı, hak sahiplerine haklarının verilmesi, suçluların cezalandırılması, insanlar arasında çıkan anlaşmazlıkların çözülmesi gibi işlerin yerine getirilmesi için yargı gereklidir. Dolayısıyla, yargıyı şekillendirecek, yargıyı idari anlamda etkileyebilecek olan bu kurulun seçiminin de ciddi bir öneme haiz olduğunu belirtmek gerekir.

HSK seçimleri bu haliyle siyasi partilere fazlasıyla angaje olmuştur. Adaylık için siyasi partilerden özellikle AKP'li ve MHP'li olmanın referans gösterilmesi yargı erkinin tarafsızlığına ve bağımsızlığına gölge düşürmektedir. Bu bağlamda bu şekildeki kurgulanan bir seçim sistemi ile aday tercihi yapılmış olması, oluşturulacak olan üst kurulun parti devletine hizmet etmekten öteye gidemeyeceğinin kanıtıdır.

Yargı bağımsızlığı hem Anayasalarda hem de uluslararası sözleşmelerde vurgulanmıştır. Bu bağlamda 1982 Anayasası 138 vd. maddelerinde yargı bağımsızlığı ve bunu sağlamaya yönelik güvencelere yer vermiştir. Aynı şekilde AİHS de 6/1.maddesinde herkesin bağımsız ve tarafsız bir mahkemede makul sürede hakkaniyete uygun ve aleni surette yargılanma hakkına adil yargılanma hakkının unsurları olarak vurgu yapmaktadır. AİHS'ni uygulayan AİHM de yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının anlam ve kapsam ve sınırlarını içtihatlarıyla ortaya koymaktadır. AİHM içtihatlarına göre, bağımsızlık, mahkemenin yasama ve yürütme organlarının etki ve baskısı altında kalmaksızın, taraflarla herhangi bir bağının bulunmamasını ve hakimlerin görevlerini yaparken emir ve talimat almamalarını zorunlu kılmaktadır. Bir başka anlatımla AİHM'nin içtihatlarına göre, mahkemelerin bağımsızlığından

söz edebilmek için, başka bir kişiden, kuruluş veya organdan talimat almaması, özellikle yürütme organı ve uyumsuzluğun taraflarının etkisinde kalmaması gerekir. Yargı bağımsızlığı kuşkusuz kuvvetler ayrılığının ve hukuk devletinin de zorunlu bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerçekten demokratik hukuk devletinin birincil koşulu kuvvetler ayrılığı ve denkliliği ilkesi, yargının öncelikle yasama ve yürütme organına karşı bağımsızlığını içermektedir. Daha da önemlisi, demokratik bir hukuk devletinde, yasama ve yürütme organlarının yargı erki tarafından denetlenmesi, temel hak ve özgürlükler açısından en önemli güvenciyi oluşturmaktadır. Gerçekten bağımsız ve yansız bir yargısı olmayan bir ülkede, temel hak ve özgürlüklerin güvencede bulunduğu ve hukukun üstünlüğünden söz edilemez. Bir ülkenin demokratik hukuk devleti olup olmadığının en temel ölçütü adaleti sağlamaya çalışan yargı erkinin konumu ve yargı erkini kullanan hâkimlerin bağımsızlık düzeyidir. Bu gerçeğin bilincine ulaşan tüm hukuk devletleri hâkimin bağımsızlığını tartışmasız benimsemektedir. Ne var ki, tarihsel gerçeklik bu yaklaşımı çoğu kez desteklememektedir. Bu bağlamda tarihsel sürece bakıldığında, yasama ve özellikle yürütme organları yargının denetiminden hoşlanmamakta, yargıdan kurtulmak ve onu kendi denetimleri altına almak istemektedir. Bu hedefe ulaştıkları oranda yargı bağımsızlığı ve bunun doğal sonucu olarak da hukuk, adalet ve temel hak ve özgürlükler büyük zarar görmektedir.

3-SONUÇ

Toplumsal muhalefeti simgeleyen siyasal çalışmalar ile düşünce açıklaması ve toplantı yürüyüş, gösteri haklarının kullanılmasında yargı adeta aslan kesilen ve ışık hızıyla çalışan, göz açtırmayan bir yargıyla karşı karşıyayız. Kobani davası olarak bilinen ve HDP'ye karşı bir siyasi kumpas niteliğindeki davada yargı 3500 sayfa iddianame ile eki olan 324 klasörü süper bir hızla "titizlikle" inceleyen bir yargı, öte taraftan kirli ilişkiler söz konusu olduğunda sus pus olan bir yargı tablosu mevcuttur.

Antalya'da bir sokak röportajında AKP'yi sert sözlerle eleştiren ve "Kul hakkı yiyeceklerin memleketinde yaşıyoruz" diyen Sümeyya Avcı, derhal göz altına alınıyor, susturuluyor, siyaset yapan ve partimize yönelik yüzlerce kişiye "şafak operasyonu" ile evlerine baskınlar yapılıyor ve gözaltı işlemleri gerçekleştiriliyor. (Sendikal çalışma yürüten Ses yöneticilerine yönelik operasyon, Diyarbakır merkezli HDP'ye yönelik operasyon ve 34 kişi hakkında hemen gözaltı kararı, yine Adana'da onlarca partili siyasetçi gözaltına alınıyor ve siyasi soykırım gün be gün devam etmektedir). Bu tür operasyonlar neredeyse günlük yapılan rutin siyasi soykırımlardır.

Faili meçhuller, cumartesi annelerinin talepleri, Roboski, Musa Anter cinayeti, simge haline gelen Berfo annenin yıllarca oğlunun kemiklerini araması ve adaletle erişmeden bu dünyada göçüp gitmesi. Bu yargı hareketsiz kaldı, sorumluları hala birileri tarafından korunuyor. Önceki iktidarların devamı olan bu iktidar, binlerce failli aslında bilinen ve meçhul olan siyasi cinayetlerin hesabını hukuk önünde vermedi.

Hukuk devletlerinde hukukun dokunmadığı herhangi bir alanın yer bulamayacağını söylemek isabetli olur. On binlerce faili meçhul cinayetin olduğu bahsediyoruz. Bunları ortaya çıkarabilecek bütün yollar, devletin "ali menfaatleri, devlet sırrı" ve "devlet adına cinayet işleyecek olan suç örgütlerinin" örmüş oldukları duvarlarla örülmüştür. Bu iş çözülmeyen yargı

reformundan, toplumsal barıştan söz etmek mümkün olmayacaktır. Bu nedenle, bu tür oyalayıcı ve sermayeyi koruyan yasaların meclis gündemine getirilmesi halkların yararına değil, zararına olan bir tasarruftur. Derinleşen ekonomik kriz, icra dairelerindeki dosyaların artmasına neden olmuştur. Yılın ilk iki ayında 18 bin 47 adet çek karşılıksız çıktı. 1 Ocak-26 Mart günleri arasında icra ve iflas dairelerine 1 milyon 930 bine yeni dosya daha eklendi. Yaşanan ekonomik çöküş nedeniyle icra ve iflas dairelerindeki artış toplumsal yaşamı tehdit eder konuma gelmiştir. Artan yolsuzluk ve yoksullukla birlikte ülke ekonomisini denetleyen, yolsuzlukların üzerine gidemeyen bir iktidarın bu tür pansuman tedbirleriyle çözüm üretmeye kalkışması tam bir yönetememe halidir.

Kanun teklifiyle bankaların baskısı sonucunda, 3. Maddeyle getirilmek istenen rehinli malların satılmasına imkân tanınmaktadır. Taşınır veya taşınmaz rehinin satılması bankayı koruyan bir düzenleme niteliğindedir. Bu düzenleme ile sadece işletmeye ait olan rehinli mal değil aynı zamanda 3. Şahıs ipoteği denilen ve 3. Şahıslardan temin edilen rehinli malların da satışı gerçekleştirilebilecektir. Satışın icra yoluyla yapılması hem şirketi ve hem de 3. Şahısların gerçek anlamda zararını olacaktır. İcra vasıtasıyla yapılan satışlarda satışa konu olan malın değerinin %50 indirimle satış işleminin gerçekleştirilmesi, kefilin ve ticari işletmenin yüksek oranda zararına olacaktır. Ekonomik kriz sürecinde, desteksiz bırakılan işletmelerin böyle bir tehditle karşı karşıya bırakılması sermayeyi koruyan ve esnafı mağdur edebilecek bir düzenleme olacaktır.

Kanun teklifinin 7. Maddesi ile getirilmek istenen hüküm işçi alacaklarının ödenmesini engelleyecek nitelikte bir hükümdür. Ayrıca sadece işçi alacakları değil konkordato mühletince edinen diğer bütün borçlarının da ödenmesine olanak sağlamaktadır. Bu maddedeki teklif ile yapılacak olan tüm işlemlerin komiser izniyle yapılması ve gerektiğinde vadeli mal alımında da bulunma imkânı sağlamaktadır. Bu hükümle rehinli alacaklardan hemen sonra ve diğer bütün alacaklardan önce ödeme yapılır hükmü, işçi ve emekçinin aleyhine olabilecek ve sermayeyi korumaya yönelik bir tekliftir. Ayrıca, İİK 140 ve 206. Maddesi ile düzenlenen hükümlere de aykırılık teşkil etmektedir. Ayrıca muvazalı birtakım işlemlerle borçlanmalarının oluşturulabileceği ve bu yolla işçi alacaklarının boşa çıkarılması tehlikesi vardır. Bu yönüyle bakıldığında bu düzenlemenin emekçilerin aleyhine yapılan bu düzenlemenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

Yine bu teklifin 10 ve 11. Maddelerinde müteahhidin lehine oluşabilecek düzenlemeler bulunmaktadır. Re'sen cins değişikliği hükmünün yer alması ve malik izninin kaldırılmış olması, Cengiz, Kolin vs. gibi şirketlerin lehine olabilecek nitelikte bir düzenlemedir. İnşaat sektöründe kamu arazisinin bu tür inşaat alanlarında hedef olma ihtimali vardır. Bu yönüyle de kanun teklifinde yer alan bu maddelerinin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Madde Değerlendirmeleri

Madde 1: Maddeye eklenen fıkrayla iflas idare memurlarının seçimi, nitelikleri eğitimi ve denetimi ile ilgili düzenleme yapılması öngörülmektedir. **Teklifle iflas idare memurlarından birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin ise hukukçu olması öngörülmektedir. Aynı zamanda bu teklifle tasfiye sürecinin hızlandırılması öngörülmektedir.**

Madde 2: Değişiklikle mevcut hükümde yer alıp **ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve hakların bir bütün halinde paraya çevrilmesine ilişkin olan imkânın yanı sıra** bu mal ve hakları bünyesinde bulunduran işletmelerin de **bir bütün olarak paraya çevrilmesinin mümkün olduğu açıkça belirtilmektedir.**

Madde 3: Teklifte rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek muhafazası masraflı olacak ise 2004 sayılı Kanununun 297 ‘inci maddesinin ikinci fıkrasındaki usule göre satışına izin verilebilmesi ve bu satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin miktarı kadar ödeme yapılması öngörülmektedir. **Böylece rehinli malın satışında herhangi bir engelin ortaya çıkması engellenecektir.**

Kanun teklifiyle bankaların baskısı sonucunda, 3. Maddeyle getirilmek istenen rehinli malların satılmasına imkân tanınmaktadır. Taşınır veya taşınmaz rehinin satılması bankayı koruyan bir düzenleme niteliğindedir. Bu düzenleme ile sadece işletmeye ait olan rehinli mal değil aynı zamanda 3. Şahıs ipotegi denilen ve 3. Şahıslardan temin edilen rehinli malların da satışı gerçekleştirilebilecektir. Satışın icra yoluyla yapılması hem şirketi ve hem de 3. Şahısların gerçek anlamda zararını olacaktır. İcra vasıtasıyla yapılan satışlarda satışa konu olan malın değerinin %50 indirimle satış işleminin gerçekleştirilmesi, kefilin ve ticari işletmenin yüksek oranda zararına olacaktır. Ekonomik kriz sürecinde, desteksiz bırakılan işletmelerin böyle bir tehditle karşı karşıya bırakılması sermayeyi koruyan ve esnafı mağdur edebilecek bir düzenleme olacaktır.

Madde 4: Birinci fıkrada; borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerin devamının esas olduğu ve bu fıkra kapsamında geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ifa edileceği düzenlenmektedir.

İkinci fıkrada ise; mahkemenin izniyle feshedilebilecek sözleşmelerin borçlunun tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen “aşırı külfetli” sözleşmeler olduğu açık şekilde hükme bağlanmaktadır.

Bu tür işlemlerin yapılmasında uygulamada tartışma söz konusudur. Uygulamada ivazsız işlemler yapıp alacaklılar toplantısında herhangi bir itirazın olmaması durumunda işlemin devam edileceği yönündeki tartışmaların önüne kesen bir tekliftir.

Madde 5: Düzenlemeyle, borçlunun izinle yapacağı işlemlere “işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırların” devri de hükme eklenmektedir. Fıkrada belirtilen işlemlerin yapılmasına mahkemece izin verilmeden önce komiserin görüşü ile alacaklılar kurulunun muvafakatinin alınması zorunlu olduğu hükme bağlanmaktadır. Böylece borçlunun verimli çalışabilmesi ve borçlarını ödeyebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 6: Bu madde ile 2004 sayılı Kanununun 308. maddesine fıkra eklenmiştir. 308. Madde konkordatonun tasdik edilmemesine ilişkindir. Eklenen fıkra ile Konkordato süreci iflasla sonuçlandığı takdirde, iflas kararını veren mahkeme tasfiyenin basit veya adi tasfiye usulüne göre yapılmasına ve gerektiğinde adi tasfiyenin komiserler tarafından yerine getirilmesine karar verecektir. Bu halde iflas idaresine ait görev ve yetkiler komiserler tarafından kullanılacaktır.

Konkordato sürecinin iflasla sonuçlanması halinde mahkemece verilen kararla adi tasfiyeye komiserlerinde karar verebileceğine dair hüküm getirilmiştir. BAM listesindeki komiserlerin tayin edilmesi ve daha hızlı sonuçlandırılması hedeflenmiş ve bu düzenleme önerilmiştir.

Madde 7: 2004 sayılı Kanununun 308/c değiştirilmiştir. “Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere, mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta masa borcu sayılır.” olan fıkra Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir, temerrüt halinde mühlet sırasında dahi icra takibine konu edilebilir **ve 206’ncı madde kapsamında rehinli alacaklardan hemen sonra, diğer bütün alacaklardan önce ödenir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta 248 inci madde kapsamında masa borcu sayılır.**

Kanun teklifinin 7. Maddesi ile getirilmek istenen hüküm işçi alacaklarının ödenmesini engelleyecek nitelikte bir hükümdür. Ayrıca sadece işçi alacakları değil konkordato mühletince edinen diğer bütün borçlarının da ödenmesine olanak sağlamaktadır. Bu maddedeki teklif ile yapılacak olan tüm işlemlerin komiser izniyle yapılması ve gerektiğinde vadeli mal alımında da bulunma imkânı sağlamaktadır. Bu hükümle rehinli alacaklardan hemen sonra ve diğer bütün alacaklardan önce ödeme yapılır hükmü, işçi ve emekçinin aleyhine olabilecek ve sermayeyi korumaya yönelik bir tekliftir. Ayrıca, İİK 140 ve 206. Maddesi ile düzenlenen hükümlere de aykırılık teşkil etmektedir. Ayrıca muvazaalı birtakım işlemlerle borçlanmalarının oluşturulabileceği ve bu yolla işçi alacaklarının boşa çıkarılması tehlikesi vardır. Bu yönüyle bakıldığında bu düzenlemenin emekçilerin aleyhine yapılan bu düzenlemenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

Madde 8: Geçici bir madde olmak üzere geçici madde eklenmiştir. 223’üncü maddenin altıncı fıkrası uyarınca iflas idare memurları listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın iflas idare memuru görevlendirilmesine ilişkindir.

Madde 9: İlgili madde harçlar kanununda değişiklik yaparak yapı izni (iskân belgesi) alınması şartlarından olan vergi dairesi harcının yatırıldığına ilişkin belge ibrazı şartını ortadan kaldırıp süreci kolaylaştırmaktadır.

Madde 10: Tapu kütüğü kayıtlı olan taşınmazların nitelik değiştirilmesi ve tekrar farklı nitelikte tapu kütüğüne kaydedilmesi işlemlerinde (örnek: arsa ve arazi üzerinde bina inşa edilmesi işlemlerinde ya da var olan bir binanın yeniden yıkılması arsa haline geri dönüştürülmesi işlemleri) harcın , ilgili belediye tarafından yapı kullanma izni harcı ile birlikte makbuz karşılığı peşin olarak tahsil edilmesi, bu suretle tahsil olunan harçlar; şekil, içerik ve muhteviyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirim ile cins tashihi harcının tahsiline yetkili vergi dairesine, tahsil edildiği günün akşamına kadar bildirilip ödenmesi ve tahsil edilen harçların ilgili vergi dairesine süresinde ödenmemesi durumunda belediyenin yükleneceği sorumluluk ile ilgilidir.

Yine bu teklifin 10 ve 11. Maddelerinde müteahhidin lehine oluşabilecek düzenlemeler bulunmaktadır. Re’sen cins değişikliği hükmünün yer alması ve malik izninin kaldırılmış

olması, Cengiz, Kolin vs gibi şirketlerin lehine olabilecek nitelikte bir düzenlemedir. İnşaat sektöründe kamu arazisinin bu tür inşaat alanlarında hedef olma ihtimali vardır. Bu yönüyle de kanun teklifinde yer alan bu maddelerinin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

MADDE 11: Madde ile 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 10.maddesinde yapılan değişiklikle yapı ruhsatına tabi yapıların 'yapı kullanma izin belgesi' düzenlendiğinde iş yapma kolaylığı sağlama amacıyla cins değişikliği işlemleri resen yapılması ve izin belgelerinin yetkili idare tarafından Mekânsal Adres Kayıt Sistemi aracılığıyla kadastro müdürlüğüne gönderilen yapı izin belgesinden başkaca bir belge aramaksızın tescil bildirimini sağlanmasını öngörmektedir.

Yine bu teklifin 10 ve 11. Maddelerinde müteahhidin lehine oluşabilecek düzenlemeler bulunmaktadır. Re'sen cins değişikliği hükmünün yer alması ve malik izninin kaldırılmış olması, Cengiz, Kolin vs gibi şirketlerin lehine olabilecek nitelikte bir düzenlemedir. İnşaat sektöründe kamu arazisinin bu tür inşaat alanlarında hedef olma ihtimali vardır. Bu yönüyle de kanun teklifinde yer alan bu maddelerinin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

MADDE 12: Madde ile 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan fıkraya göre; Yapıların tamamlanmasından sonra kat irtifakının kat mülkiyetine çevrilmesi, kat irtifakının tesciline ait resmi senede ve 12'nci maddede yazılı belgelere dayalı olarak, yetkili idarece yapı kullanma izin belgesinin verildiği tarihten itibaren altmış gün içinde ilgili tapu idaresine gönderilmesi üzerine resen yapılacağı öngörülmüştü.

MADDE 13: Madde ile 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun Geçici 1 inci maddesinde yapılacak değişiklik ile yapı kullanma izin belgesi düzenlenmiş tüm yapılarda Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yüklenemeyen yapı kullanma izin belgesi ile yapı aplikasyon projesinin idare tarafından elektronik ortamda gönderilmesi durumunda Kanunun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrası uyarınca işlem yapılması ve zorunlu deprem sigortası dahil hiçbir belge aranmaksızın işlemlerde uygulama birliğine gidilmesi öngörülmüştür.

MADDE 14: 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında yapılan değişiklikle belediyelerin sisteminde yer alan emlak vergi değerlerinin tapu müdürlüklerine elektronik ortamda açılması, miras, mahkeme kararı, cebri icra, kamulaştırma halleri ile özel kanunlardaki diğer haller hariç emlak vergisi borcu bulananların devir ve ferağının kendiliğinden yapılarak yurttaşların beledilerden istediği 'emlak vergisi borcu yoktur' belge istemini ortadan kaldırmayı öngörmüştür.

MADDE 15: 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na Geçici 25. Madde eklenerek; altyapısı olmayan belediyelerin altyapıları hazırlayabilmeleri amacıyla geçiş süreci sağlamayı öngörmektedir.

MADDE 16: Madde ile 26.05.1981 tarih, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda değişiklik yapılmaktadır. Mükerrer Yedinci Bölümüne eklenecek madde ile daha önce "iş yapma kolaylığı

reformları" kapsamında birleştirilen inşaat izin prosedürlerine bağlı olan harç, bedel ve ücretlerin de tek seferde ödenebilmesi öngörülmektedir.

MADDE 17: Önceki maddedeki aynı amaç doğrultusunda 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yapılacak düzenlemeyle uyumlu olarak 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda da değişikliğe gidilmiştir.

MADDE 18-19

Bu maddeler asli komisyon olarak Adalet Komisyonu'nda görüşülmesi gereken maddeler olmakla birlikte, düzenlemeyle hem sektörün hem de yurttaşlarımızın mağduriyetine yol açmayacak bir çözümün bulunması gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi 2019/40-2020/40 sayılı kararlarında çok acık bir şekilde, “sigortacıya farklı hükümler uygulanması trafik kazalarından zarar görenler ile işleten aleyhine buna karşılık sigorta şirketi lehine menfaat dengesini bozucu bir durum yaratacaktır” ifadesini kullanarak bu düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı bulmuştur. Ayrıca Kanunun ‘k’ bendi ile kısıtlama getirilmekte, zorunlu mali mesuliyet sigortasının kapsamı daraltılmaktadır. Trafik kazası nedeniyle gelir kaybı, kar kaybı, iş durması, kira mahrumiyeti gibi üçüncü kişilerin uğrayacağı zararın artık sigorta şirketleri tarafından ödenmemesi düzenlenmektedir. Yine ‘m’ bendinde ise bir araç, sabotajda, terör olayında kullanıldığı zaman o araçla verilen zararlar da bu kapsamdan çıkarılacak, sigorta şirketi bunu ödememekle kalmayacak bu eylemden, hiç dahil olmadığı halde, zarar gören üçüncü kişilere de ödemeye yapmayacaktır.

Anayasa Mahkemesi'nin Hazine Bakanlığı tarafından yayımlanan trafik sigortası genel şartlarının bir kısım maddelerinin yalnızca kanunla düzenlenebileceği ve genel şartlarla belirlenmeyeceği belirtilerek iptal etmiş olmasından dolayı ve ayrıca Danıştay tarafından yürütmeyi durdurma kararlarının verilmesi sebebiyle bedensel zarar tazminatlarına ilişkin hesaplama yöntemlerinde ciddi belirsizlikler ortaya çıkmaktadır. Ayrıca iptal ve yürütmeyi durdurma nedeniyle zarar tazmin maliyetleri ve risklerindeki artış oldukça fazladır. Söz konusu artışla birlikte sigorta şirketlerinin zorunlu mali mesuliyet sigortalarına iki katın üstünde zam yapmaları muhtemeldir. Bu da nihayetinde vatandaşın cebine yansıyacak, vatandaş için sigorta maliyetlerini arttıracaktır. Hem Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortası poliçe bedellerinin olağandışı artışı engellenmeli hem de zarar tazminlerinde istikrar ve poliçeye vatandaşın uygun fiyatla ulaşımı sağlanmalıdır.

31.05.2021

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

MUHALEFET ŞERHİ

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimizdir.

Kanun Teklifi Üzerine Değerlendirme

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 2'si yürürlük maddesi olmak üzere 20 maddeden oluşmaktadır. Her ne kadar komisyon görüşmelerinde ve Genel Kurul görüşmelerinde temel kanun olarak adlandırılrsa da aslında Ak parti iktidarında olağan bir uygulama haline gelen torba kanun teklifidir. Öyle ki, 21 maddelik kanun, şu kanunlarda değişiklik öngörmektedir:

1. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu
2. 492 sayılı Harçlar Kanunu
3. 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu
4. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu
5. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
6. 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu

Bununla birlikte, teklifin içeriğine baktığımızda ilk 8 maddenin Adalet Komisyonunun ilgi alanına giren düzenlemeler olduğu diğer maddelerin ise tali komisyonların; Plan ve Bütçe Komisyonu, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun ilgi alanında olduğu anlaşılmaktadır. Bu bakımdan diğer maddelerin ilgili komisyonlarda görüşülerek raporlarının beklenmesi gerekmektedir. TBMM İçtüzük madde 35 uyarınca, komisyonların birbirleriyle ilgili gördüklerini kanun tekliflerini birleştirerek görüşebilecekleri hükmü dikkate alınmamakta, yukarıda belirtilen kanunlarda değişiklik öneren partilerin kanun teklifleri birleştirilmeden ya da değerlendirilmeden getirilen kanun teklifi üzerinde görüşmeler yürütülmektedir. Haliyle bu durumda İçtüzük göz ardı edildiği gibi yasama faaliyetinin kalitesini düşürmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin temel amaçlarından olan net kuvvetler ayrılığı ve yasamanın güçlendirilmesi hedefleri maalesef gerçekleştirilememiştir. TBMM'de yasama faaliyetleri, ilgili konuda verilen teklifler değerlendirilmeden, teknik ve mali konularda etki analizleri yapılmadan, değerlendirme raporları hazırlanmadan, temel kanun adıyla torba ve yamalı kanunlarla gerçekleştirilmektedir.

2018 yılında konkordato hukukunda ticari ve ekonomik hayatımızı etkileyen köklü ve önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda, yatırım ortamının iyileştirilmesi, uluslararası raporlarda ülkemizin yatırım yapılabilir görünümünün daha da yükseltilmesi ile şirket borç yapılandırılmalarının ve tasfiyelerinin daha etkin hale getirilmesi amacıyla 2018 yılının şubat ayında 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kabul edilmiştir. 7101 sayılı Kanun'la İcra ve İflas Kanunu'nun toplam 46 maddesinde değişiklik yapılmıştır. Getirilen en önemli yenilik ise 2003 yılından beri devam eden iflasın ertelenmesi kurumunun tamamen yürürlükten kaldırılarak yerine mevzuatımızda bulunan ancak iflas erteleme kurumu sebebiyle tercih edilmeyen konkordato kurumunun revize edilmesidir. Teklifte üç yıllık uygulamanın takibi sonucunda tespit edilen sorunların çözümüne

yönelik düzenlemeler yapıldığı ifade ediliyor. Öncelikle bu durum kanun yapma tekniği ve kalitesi açısından ciddi bir problem olduğunu ortaya koymaktadır.

Ticaret Bakanlığı verilerine göre 2020 sonu itibarıyla Türkiye genelinde haklarında konkordato kapsamında mühlet kararı verilmiş toplam 2.052 şirket bulunmaktadır.

Ulusal Yargı Ağı'ndan alınan verilere 1 Ocak ila 21 Mayıs 2021 tarihleri arasında icra iflas dairelerinde toplam 2 milyon 852 bin yeni dosya ihdas edilmiştir. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı bir yıl önceki 21 Mayıs 2020 tarihine göre 1 milyon 411 bin 830 artarak 21 Mayıs'taki resmî kayıtlara göre 21 milyon 940 bin 111'e çıkmıştır.

Bu yıl Ocak ve mart ayında 125.085 kişi tüketici kredisi borcunu, 113.101 kişi kredi kartı borcunu ödemediği için bankalar tarafından icraya verilmiştir. Toplamda derdest icra dosya sayımızın 22 milyona ulaştığı ifade edilmektedir. Böylece ülkemizde her 4 kişiden 1'i icralık durumdadır.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun verilerine göre 2021'in ilk çeyreğinde iş yerini kapatan esnaf sayısı yüzde 11 artışla 29.037'e yükseldi.

TÜİK verilerine göre tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısı 2002'de 7 milyon 458 bin kişiyken 2020 Şubat ayı itibarıyla 4 milyon 157 bin kişiye geriledi; bu da tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısının yüzde 44 azaldığını gösteriyor.

Çiftçi sayısının azalması, tarım alanlarının daralması, sebze bahçeleri alanlarının azalması gibi tarım alanında bütün küçülme ye karşın çiftçilerin borçları her gün artıyor. Bankalara 119 milyar 331 milyon TL, Tarım Kredi Kooperatiflerine 10 milyar TL borçları var, toplam kayıtlı kredi borcunun 130 milyarı aştığı belirtiliyor. Ayrıca, tarımsal elektrik ve tarımsal sulama borçları da dikkate alındığında çiftçilerin toplam borcunun yaklaşık 160 milyarı aştığı iddia ediliyor.

Dolayısıyla kanun teklifi İcra İflas Kanununda sadece konkordato ve iflasla ilgili hükümlerinde değişiklik yapmaktadır. Oysa topyekûn İcra ve İflas Kanunun gözden geçirilmesi gerekmektedir.

MADDELER ÜZERİNE

MADDE 1- Maddeyle iflas idaresi ve iflas dairesinin vazifelerinin düzenlendiği 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda değişiklik yapılmaktadır. Maddeye eklenen fıkrayla iflas idare memurlarının seçimi, nitelikleri, eğitimi ve denetimi ile ilgili düzenleme yapılmaktadır. İflas idare memuru olarak seçilebilmek için yönetmelikte belirlenen eğitimin alınması ve bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflas idare memurları listesine kayıtlı olunması zorunlu hale getirilmektedir. Buna göre; iflas idare memurları, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflas idare memurları listesinden seçilecek. Bu şekilde seçilen iflas idare memurlarından birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin ise hukukçu olması zorunlu olacak. Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması şartı aranacak. Listede görevlendirilecek memur bulunmaması halinde liste dışından görevlendirme yapılabilecek.

MADDE 2- Maddeyle, iflasta mal ve hakların paraya çevrilmesi usulünün düzenlendiği 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 241 inci maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Değişiklikle, ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün halinde satıldığı takdirde

daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar ile bu mal ve hakları bünyesinde bulunduran işletmeler, bir bütün olarak satılacak. Satışta işletmenin devamlılığı ve ekonomiye olan katkısı gözetilecek. Bu halde taşınmazın paraya çevrilmesi hükümleri uygulanacak. Bir bütün olarak satış gerçekleşmezse mal ve haklar ayrı ayrı satılacak.

MADDE 3- Maddeyle, konkordatoda kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçlarının düzenlendiği 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 295 inci maddesine fıkra eklenmektedir. Teklifte, rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek ya da muhafazası masraflı olacak ise 2004 sayılı Kanununun 297 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki usule göre satışına izin verilebilmesi ve bu satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin miktarı kadar ödeme yapılması öngörülmektedir.

MADDE 4- Maddeyle, konkordatoda kesin mühletin sözleşmeler bakımından sonuçlarının düzenlendiği 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 296'ncı maddesinde değişiklikler yapılmaktadır. Birinci fıkrada yapılan değişiklikle, geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimlerin karşılıklı olarak ifa edileceği düzenlenmektedir.

MADDE 5- Maddeyle, konkordatoda kesin mühletin borçlu bakımından sonuçlarının düzenlendiği 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 297'nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, borçlunun izinle yapacağı işlemlere "işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırın" devri de hükme eklenmektedir. Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemeyecek, kefil olamayacak ve ivazsız tasarruflarda bulunamayacak; taşınmazını, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırını ve işletmenin devamlı tesisatını devredemeyecek ve takyit edemeyecek. Aksi halde yapılan işlemler hükümsüz olacak. Mahkeme, bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin görüşü ile alacaklılar kurulunun muvafakatini almak zorunda olacak.

MADDE 6- Maddeyle, konkordatonun tasdik edilmemesi ve borçlunun iflâsının düzenlendiği 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 308 inci maddesine fıkra eklenmektedir. Buna göre, konkordato süreci iflasla sonuçlandığı takdirde , iflas kararını veren mahkeme tasfiyenin basit veya adi tasfiye usulüne göre yapılmasına ve gerektiğinde adi tasfiyenin komiserler tarafından yerine getirilmesine karar verecek ve bu durumda iflas idaresine ait görev ve yetkiler komiserler tarafından kullanılacaktır.

MADDE 7- Maddeyle, konkordatonun hükümlerinin düzenlendiği 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 308/c maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde değişiklik yapılmaktadır. Yapılan değişikliğe göre, konkordatoda geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş olan borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi olmayacak ve temerrüdün oluşması durumunda icra takibine konu edilebilecektir. Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda, konkordato şartlarına tabi olmayacak, temerrüt halinde mühlet sırasında dahi icra takibine konu edilebilecek ve rehinli alacaklardan hemen sonra, diğer bütün alacaklardan önce ödenecek.

MADDE 8- Teklifte, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun iflas idaresi ve iflas dairesinin vazifelerini düzenleyen 223'üncü maddesine eklenen yeni fıkrayla iflas idare memurlarına ilişkin hükümlerde düzenlemeye gidildiğinden maddeyle geçiş hükümleri getirilmektedir. Buna göre, 223'üncü maddenin altıncı fıkrası uyarınca iflas idare memurları listesi oluşturuluncaya

kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın memur görevlendirileceği ve bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada memur olarak görev alma yaşamını takibi amacıyla, görevlendirilen memurların, icra mahkemesinin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, 492 sayılı Harçlar Kanununa 132’nci maddesinde yapılan düzenlemeye uyum sağlamak amacıyla yapı kullanma izin belgesi verilmesinden önce ödenmesi gereken cins tashihi harcının ilgili belediyeye ödenmesi öngörülmektedir. Yapı kullanma izin belgesi verilmesinden önce ödenmesi gereken cins tashihi harcının ilgili belediyeye ödenmesi amacıyla “vergi dairesine” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 10- Madde ile, 492 sayılı Harçlar Kanununda değişiklik yapılıyor. Yapı kullanma izin belgesi verilmesi sırasında yapı kullanma izni harcı ile cins tashihi harcının belediyelerce tek seferde alınması öngörülmüştür.

MADDE 11- Madde ile 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununda, değişiklik yapılmaktadır. Kat Mülkiyeti Kanununda yapılan değişiklikle, yapı kullanma izin belgesi düzenlenen tüm yapıların cins değişikliği işlemleri resen yapılacak. Yapı kullanma izin belgesini düzenlemeye yetkili idare tarafından Mekansal Adres Kayıt Sistemine yüklenerek elektronik ortamda kadastro müdürlüğüne gönderilen yapı kullanma izin belgesi ile yapı aplikasyon projesine göre kadastro müdürlüğüne tescil bildirim düzenlenecek. Tapu müdürlüğüne gönderilen tescil bildirim üzerine başkaca bir belge aranmaksızın cins değişikliği resen tescil edilecek. Cins değişikliği yapılmış taşınmaz kat irtifakı tesisli ise, kat irtifakının tesciline ait resmi senede ve kat mülkiyetinin kurulmasındaki istem ve belgelere dayalı olarak başkaca bir belge aranmaksızın resen kat mülkiyetine çevrilecek. Yapı kullanma izin belgesi düzenlenen tüm yapılarda, Mekansal Adres Kayıt Sistemine yüklenemeyen yapı kullanma izin belgesi ile yapı aplikasyon projesinin yetkili idare tarafından elektronik ortamda kadastro müdürlüğüne gönderilmesi halinde, cins değişikliğiyle ilgili hükümlere göre işlem yapılacak.

MADDE 12- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrasında aynı konuda düzenleme yapıldığından bu fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 13- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun Geçici 1 inci maddenin yeniden düzenlenmektedir. Bu düzenlemenin yürürlüğe girmesinden önce yapı kullanma izin belgesi düzenlenmiş tüm yapılarda, Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yüklenemeyen yapı kullanma izin belgesi ile yapı aplikasyon projesinin yetkili idare tarafından elektronik ortamda gönderilmesi durumunda zorunlu deprem sigortası dahil hiçbir belge aranmaması suretiyle, tüm işlemlerde uygulama birliği ile vatandaşlara kolaylık sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 14- Madde ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun 30 uncu maddesi değiştirilmektedir. İş yapma kolaylığı reformları kapsamında, belediyelerin sisteminde yer alan emlak vergi değerlerinin tapu müdürlüklerine elektronik ortamda açılması; tapu müdürlüklerinin de taşınmaz alım ve satımların elektronik ortamda belediyelere bildirmelerine imkân sağlanmaktadır. Bu düzenlemeyle, belediyelerce istenen “emlak vergisi borcu yoktur” şeklindeki fiili uygulamanın mükelleflere getirmiş olduğu zorluk ortadan kaldırılarak iş yapma kolaylığı bakımından gerekli iyileştirmenin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 15- Madde ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’na madde eklenmiştir. Dijital altyapısı mevcut olmayan belediyelerin gerekli elektronik altyapıyı hazırlayabilmeleri amacıyla geçiş süreci öngörülmektedir. Tapu dairelerinin devir ve ferağ işlemini, ilgili belediyelere

bildirebilmesi için elektronik altyapının hazırlanabilmesi amacıyla geçiş süreci öngörülüyor. 14'üncü madde ile yapılan değişikliğe uygun altyapısı mevcut olmayan belediyelerin gerekli elektronik altyapıyı hazırlayabilmeleri amacıyla 01.01.2023 tarihine kadar süre verilmiştir.

MADDE 16- Madde ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa madde eklenmiştir. Birleştirilen bazı inşaat izinleri prosedürlerine bağlı olan harçların, bedel ve ücretlerin de yapı ruhsatı başvurusu ile tek seferde ödenebilmesi öngörülmektedir. Bu sayede, idari başvuru olarak birleştirilen süreçlerin arka planında var olan ödeme işlemlerinin tek seferde yapılabilmesi amaçlanmaktadır. Belediye Gelirleri Kanununa eklenen yeni maddeyle iş yapma kolaylığı reformları kapsamında birleştirilen bazı inşaat izinleri prosedürlerine bağlı olan harçların, bedel ve ücretlerin de yapı ruhsatı başvurusu ile tek seferde ödenebilmesi öngörülüyor. Bu sayede, idari başvuru olarak birleştirilen süreçlerin arka planında var olan ödeme işlemlerinin tek seferde yapılabilmesi amaçlanıyor.

MADDE 17- Madde ile 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna madde eklenmiştir. Birleştirilen bazı inşaat izinleri prosedürlerine bağlı olan harçların, bedel ve ücretlerin de yapı ruhsatı başvurusu ile tek seferde ödenebilmesi öngörülmektedir. 2464 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeyle uyumlu olarak 2560 sayılı Kanunda da buna ilişkin düzenlemeye yer verilmektedir. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna eklenen yeni maddeye göre, su ve kanalizasyon durum belgesi ile bağlantı ve iştirak talebinin inşaat ruhsatı başvurusu ile yapılması halinde, İSKİ tarafından yılı içinde belirlenen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli hesaplanarak ilgili belediye tarafından tahsil edilecek. İlgili belediye tarafından tahsil edilen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli, tahsil edildiği günün akşamına kadar mahsuba konu edilmeden İSKİ'nin hesabına aktarılacak.

MADDE 18- 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 gün, 2019/40 esas ve 2020/40 no.lu kararıyla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 90 ve 92'nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin doğrudan “genel şartlar” aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasa'ya aykırı olduğu belirtilmiştir. Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair temel çerçeve çizilmiştir. Bu kapsamda, değer kaybı tazminat hesaplamalarında esas alınacak temel kriterlerin kanunda açıkça sayılması, destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarında ise ülkemiz demografik gerçeklerini en doğru biçimde yansıtan ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosunun kullanılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, gelecekte gerçekleşmesi muhtemel maddi kayıpların hesaplama tarihi itibarıyla peşin ödenmesi sebebiyle, tazminat hesaplamalarında zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranının kullanılması esası getirilmesi ve kişilerin hayatta kalma olasılığı ile beklenen ömür sürelerinin dikkate alındığı hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun bir biçimde tazminat hesabı yapılması hedeflenmektedir.

MADDE 19- 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 gün, 2019/40 esas ve 2020/40 no.lu kararıyla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 90 ve 92'nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi

olarak kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin doğrudan “genel şartlar” aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasa’ya aykırı olduğu belirtilmiştir. Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair temel çerçeve çizilmiştir.

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

ÇORUM MİLLETVEKİLİ OĞUZHAN KAYA VE
49 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 223 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İflas idare memurları, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflas idare memurları listesinden seçilir. Bu şekilde seçilen iflas idare memurlarından birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin ise hukukçu olması zorunludur. Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması şarttır. Listede görevlendirilecek memurun bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir. Bir iflas idare memuru, eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada görev alamaz. İflas idare memurlarının nitelikleri, denetimi, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 2- 2004 sayılı Kanunun 241 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün hâlinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar ile bu mal ve hakları bünyesinde bulunduran işletmeler bir bütün olarak satılır. Satışta işletmenin devamlılığı ve ekonomiye olan katkısı gözetilir. Bu halde taşınmazın paraya çevrilmesi hükümleri uygulanır. Bir bütün olarak satış gerçekleşmezse mal ve haklar ayrı ayrı satılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.”

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 223 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İflas idare memurları, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflas idare memurları listesinden seçilir. Bu şekilde seçilen iflas idare memurlarından birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin ise hukukçu olması zorunludur. Listeye kayıt için, Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması şarttır. Listede görevlendirilecek memurun bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir. Bir iflas idare memuru, eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada görev alamaz. İflas idare memurlarının nitelikleri, denetimi, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 2- 2004 sayılı Kanunun 241 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden ya da bir bütün hâlinde satıldığı takdirde daha yüksek gelir elde edileceği anlaşılan mal ve haklar ile bu mal ve hakları bünyesinde bulunduran işletmeler bir bütün olarak satılır. Satışta işletmenin devamlılığı ve ekonomiye olan katkısı gözetilir. Bu halde taşınmazın paraya çevrilmesi hükümleri uygulanır. Bir bütün olarak satış gerçekleşmezse mal ve haklar ayrı ayrı satılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 295 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Şu kadar ki, rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek ya da muhafazası masraflı olacak ise 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre satışına izin verilebilir. Satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin miktarı kadar ödeme yapılır.”

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 296 ncı maddesinin birinci fıkrasına “arz eden” ibaresinden sonra gelmek üzere “sözleşmelerin devamı esastır. Bu” ibaresi ile fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, ikinci fıkrasının birinci cümlesine “engelleyen” ibaresinden sonra gelmek üzere “aşırı külfetli” ibaresi eklenmiş ve cümlede yer alan “onayıyla” ibaresi “izniyle” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bu fıkra kapsamında geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimler karşılıklı olarak ifa edilir.”

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 297 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz; taşınmazını, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırını ve işletmenin devamlı tesisatını devredemez ve takyit edemez. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin görüşü ile alacaklılar kurulunun muvafakatini almak zorundadır.”

MADDE 6- 2004 sayılı Kanunun 308 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Konkordato süreci iflasla sonuçlandığı takdirde, iflas kararını veren mahkeme tasfiyenin basit veya adi tasfiye usulüne göre yapılmasına ve gerektiğinde adi tasfiyenin komiserler tarafından yerine getirilmesine karar verir. Bu halde iflas idaresine ait görev ve yetkiler komiserler tarafından kullanılır.”

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 295 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Şu kadar ki, rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek ya da muhafazası masraflı olacak ise 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre satışına izin verilebilir. Satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin miktarı kadar ödeme yapılır.”

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 296 ncı maddesinin birinci fıkrasına “arz eden” ibaresinden sonra gelmek üzere “sözleşmelerin devamı esastır. Bu” ibaresi ile fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, ikinci fıkrasının birinci cümlesine “engelleyen” ibaresinden sonra gelmek üzere “aşırı külfetli” ibaresi eklenmiş ve cümlede yer alan “onayıyla” ibaresi “izniyle” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bu fıkra kapsamında geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimler karşılıklı olarak ifa edilir.”

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 297 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz; taşınmazını, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırını ve işletmenin devamlı tesisatını devredemez ve takyit edemez. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin görüşü ile alacaklılar kurulunun muvafakatini almak zorundadır.”

MADDE 6- 2004 sayılı Kanunun 308 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Konkordato süreci iflasla sonuçlandığı takdirde, iflas kararını veren mahkeme tasfiyenin basit veya adi tasfiye usulüne göre yapılmasına ve gerektiğinde adi tasfiyenin komiserler tarafından yerine getirilmesine karar verir. Bu hâlde iflas idaresine ait görev ve yetkiler komiserler tarafından kullanılır.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 308/c maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir, temerrüt halinde mühlet sırasında dahi icra takibine konu edilebilir ve 206 ncı madde kapsamında rehinli alacaklardan hemen sonra, diğer bütün alacaklardan önce ödenir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta 248 inci madde kapsamında masa borcu sayılır.”

MADDE 8- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17 - 223 üncü maddenin altıncı fıkrası uyarınca iflas idare memurları listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın iflas idare memuru görevlendirilir. Bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada memur olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen iflas idare memurları, icra mahkemesinin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.”

MADDE 9- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun mükerrer 69 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “vergi dairesine” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 10- 492 sayılı Kanunun 132 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanuna bağlı (4) sayılı tarifenin “I- Tapu işlemleri” başlıklı bölümünün 13 üncü maddesinin (a) fıkrasına göre tahsil edilmesi gereken cins tashihi harcı, ilgili belediyesince yapı kullanma izni harcı ile birlikte makbuz karşılığı peşin olarak tahsil edilir. Bu suretle tahsil olunan harçlar; şekil, içerik ve muhteviyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirim ile cins tashihi harcının tahsiline yetkili vergi

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 308/c maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dâhil olmak üzere geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir, temerrüt hâlinde mühlet sırasında dahi icra takibine konu edilebilir ve 206 ncı madde kapsamında rehinli alacaklardan hemen sonra, diğer bütün alacaklardan önce ödenir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta 248 inci madde kapsamında masa borcu sayılır.”

MADDE 8- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17 - 223 üncü maddenin altıncı fıkrası uyarınca iflas idare memurları listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın iflas idare memuru görevlendirilir. Bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada memur olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen iflas idare memurları, icra mahkemesinin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.”

MADDE 9- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun mükerrer 69 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “vergi dairesine” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 10- 492 sayılı Kanunun 132 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanuna bağlı (4) sayılı tarifenin “I- Tapu işlemleri” başlıklı bölümünün 13 numaralı fıkrasının (a) bendine göre tahsil edilmesi gereken cins tashihi harcı, ilgili belediyesince yapı kullanma izni harcı ile birlikte makbuz karşılığı peşin olarak tahsil edilir. Bu suretle tahsil olunan harçlar; şekil, içerik ve muhteviyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirim ile cins tashihi harcının tahsiline yetkili vergi dairesine,

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

daairesine, tahsil edildiği günün akşamına kadar bildirilip ödenir. Tahsil edilen harçların ilgili vergi dairesine süresinde ödenmemesi durumunda, harç ilgili belediyeden 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Süresinde vergi dairesine beyan edilmeyen tutarlar hakkında 213 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. İşlemden doğan harçları tamamen almadan işlem yapan belediye personeli ve ilgili belediyeler harcın ödenmesinden mükelleflerle birlikte müteselsilen sorumludur.”

MADDE 11- 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “kat karşılığı temlik sözleşmesi ve” ibaresi “kat karşılığı temlik sözleşmesi veya” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “cins değişikliği” ibaresi madde metninden çıkarılmış, maddenin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yapı kullanma izin belgesi düzenlenen tüm yapıların cins değişikliği işlemleri resen yapılır. Yapı kullanma izin belgesini düzenlemeye yetkili idare tarafından Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yüklenerek elektronik ortamda kadastro müdürlüğüne gönderilen yapı kullanma izin belgesi ile yapı aplikasyon projesine göre kadastro müdürlüğüne tescil bildirimini düzenlenir. Tapu müdürlüğüne gönderilen tescil bildirimini üzerine başkaca bir belge aranmaksızın cins değişikliği resen tescil edilir. Cins değişikliği yapılmış taşınmaz kat irtifakı tesisli ise, kat irtifakının tesciline ait resmî senede ve 12 nci maddede yazılı belgelere dayalı olarak başkaca bir belge aranmaksızın resen kat mülkiyetine çevrilir. Bu işlemler, döner sermaye hizmet bedelinden muaftır. Yapılan cins değişikliğinde tapu ve kadastro idaresinin sorumluluğu yapının belgelere uygun tescili ile sınırlıdır.”

MADDE 12- 634 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tahsil edildiği günün akşamına kadar bildirilip ödenir. Tahsil edilen harçların ilgili vergi dairesine süresinde ödenmemesi durumunda, harç ilgili belediyeden 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Süresinde vergi dairesine beyan edilmeyen tutarlar hakkında 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uygulanır. İşlemden doğan harçları tamamen almadan işlem yapan belediye personeli ve ilgili belediyeler harcın ödenmesinden mükelleflerle birlikte müteselsilen sorumludur.”

MADDE 11- 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “kat karşılığı temlik sözleşmesi ve” ibaresi “kat karşılığı temlik sözleşmesi veya” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “cins değişikliği” ibaresi madde metninden çıkarılmış, maddenin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yapı kullanma izin belgesi düzenlenen tüm yapıların cins değişikliği işlemleri resen yapılır. Yapı kullanma izin belgesini düzenlemeye yetkili idare tarafından Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yüklenerek elektronik ortamda kadastro müdürlüğüne gönderilen yapı kullanma izin belgesi ile yapı aplikasyon projesine göre kadastro müdürlüğüne tescil bildirimini düzenlenir. Tapu müdürlüğüne gönderilen tescil bildirimini üzerine başkaca bir belge aranmaksızın cins değişikliği resen tescil edilir. Cins değişikliği yapılmış taşınmaz kat irtifakı tesisli ise, kat irtifakının tesciline ait resmî senede ve 12 nci maddede yazılı belgelere dayalı olarak başkaca bir belge aranmaksızın resen kat mülkiyetine çevrilir. Bu işlemler, döner sermaye hizmet bedelinden muaftır.”

MADDE 12- 634 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 13- 634 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce yapı kullanma izin belgesi düzenlenen tüm yapılarda, Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yüklenemeyen yapı kullanma izin belgesi ile yapı uygulama projesinin yetkili idare tarafından elektronik ortamda kadastro müdürlüğüne gönderilmesi halinde, 10 uncu maddenin altıncı fıkrası hükümleri uyarınca işlem yapılır.”

MADDE 14- 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tapu müdürlükleri, bina ve arazinin devir ve ferağında tapu ve kadastro harcının matrahında dikkate alınan emlak vergi değeri ile emlak vergisi borcunu ilgili belediyesi tarafından sağlanan sistem üzerinden elektronik ortamda sorgular. Miras, mahkeme kararı, cebri icra, kamulaştırma hâlleri ile özel kanunlarda öngörülen diğer hâller hariç emlak vergisi borcu bulunan bina ve arazinin devir ve ferağı yapılmaz. Tapu müdürlükleri devir ve ferağ işlemi, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15’inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere elektronik ortamda bildirir.”

MADDE 15-1319 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 25- Belediyeler, 30 uncu maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen sistemi 1.1.2023 tarihine kadar kurarak ilgili tapu müdürlüklerinin kullanımına açarlar.”

MADDE 16- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer Yedinci bölümüne aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 7- Bina inşaatlarında, inşaat ruhsatı başvurusunun 80 inci maddede sayılan imarla ilgili harçlara konu işlemler ve 97 nci madde gereği alınan imarla ilgili ücretlere konu işlemler ile 2560 sayılı Kanunun 17 nci ve 18 inci

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13- 634 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce yapı kullanma izin belgesi düzenlenen tüm yapılarda, Mekânsal Adres Kayıt Sistemine yüklenemeyen yapı kullanma izin belgesi ile yapı uygulama projesinin yetkili idare tarafından elektronik ortamda kadastro müdürlüğüne gönderilmesi hâlinde, 10 uncu maddenin altıncı fıkrası hükümleri uyarınca işlem yapılır.”

MADDE 14- 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tapu müdürlükleri, bina ve arazinin devir ve ferağında tapu ve kadastro harcının matrahında dikkate alınan emlak vergi değeri ile emlak vergisi borcunu ilgili belediyesi tarafından sağlanan sistem üzerinden elektronik ortamda sorgular. Miras, mahkeme kararı, cebri icra, kamulaştırma hâlleri ile özel kanunlarda öngörülen diğer hâller hariç emlak vergisi borcu bulunan bina ve arazinin devir ve ferağı yapılmaz. Tapu müdürlükleri devir ve ferağ işlemi, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15’inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere elektronik ortamda bildirir.”

MADDE 15- 1319 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 25- Belediyeler, 30 uncu maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen sistemi 1/1/2023 tarihine kadar kurarak ilgili tapu müdürlüklerinin kullanımına açarlar.”

MADDE 16- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer Yedinci bölümüne aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 7- Bina inşaatlarında, inşaat ruhsatı başvurusunun 80 inci maddede sayılan imarla ilgili harçlara ve 97 nci madde gereği alınan imarla ilgili ücretlere konu işlemler ile 2560 sayılı Kanunun 17 nci ve 18 inci maddesi

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

maddesi kapsamında alınması gereken bağlantı ve iştirak bedeli ile su ve kanalizasyon durum belgesini kapsayacak şekilde tek başvuruda yapılması halinde; ek 6 ncı maddede ve 84 üncü maddede yer alan tarifeler uyarınca tahsil edilmesi gereken harçlardan her birisi ve 97 nci madde kapsamında tahsil edilecek ücretler ile su ve kanalizasyon idaresinin yılı içinde belirlediği su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli hesaplanarak tek seferde tahsil edilir. Belediyesine tahsil edilen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli, tahsil edildiği günün akşamına kadar mahsuba konu edilmeden ilgili su ve kanalizasyon idaresi hesabına aktarılır. Tahsil ettiği ücreti ve bedeli yukarıda belirtilen süre içinde ilgili idareye aktarmayan belediyelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen oranda gecikme faizi uygulanarak tahsil edilir.”

Başvuranın talebinden vazgeçmesi veya idarenin herhangi bir sebeple işlemleri kısmen veya tamamen yerine getirmemesi nedeniyle uygulama kabiliyeti kalmamış olan işlemlerin her birisi için birinci fıkra uyarınca daha önce tahsil edilmiş olan harçlar, ücretler veya bedellerden işlemin mevcut durumu göz önünde bulundurularak ilgili idaresince gerekli düzeltme ve iadeler yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 17- 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna 18 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

kapsamında alınması gereken bağlantı ve iştirak bedeli ile su ve kanalizasyon durum belgesini kapsayacak şekilde tek başvuruda yapılması hâlinde; ek 6 ncı maddede ve 84 üncü maddede yer alan tarifeler uyarınca tahsil edilmesi gereken harçlardan her birisi ve 97 nci madde kapsamında tahsil edilecek ücretler ile su ve kanalizasyon idaresinin yılı içinde belirlediği su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli hesaplanarak tek seferde tahsil edilir. Belediyesine tahsil edilen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli, tahsil edildiği günün akşamına kadar mahsuba konu edilmeden ilgili su ve kanalizasyon idaresi hesabına aktarılır. Tahsil ettiği ücreti ve bedeli yukarıda belirtilen süre içinde ilgili idareye aktarmayan belediyelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen oranda gecikme faizi uygulanarak tahsil edilir.

Başvuranın talebinden vazgeçmesi veya idarenin herhangi bir sebeple işlemleri kısmen veya tamamen yerine getirmemesi nedeniyle uygulama kabiliyeti kalmamış olan işlemlerin her birisi için birinci fıkra uyarınca daha önce tahsil edilmiş olan harçlar, ücretler veya bedellerden işlemin mevcut durumu göz önünde bulundurularak ilgili idaresince gerekli düzeltme ve iadeler yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 17- 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna 18 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedelinin tahsili:

MADDE 18/A- Su ve kanalizasyon durum belgesi ile bağlantı ve iştirak talebinin inşaat ruhsatı başvurusu ile birlikte yapılması halinde, İSKİ tarafından yılı içinde belirlenen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli hesaplanarak ilgili belediyesince tahsil edilir. İlgili belediyesince tahsil edilen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli, tahsil edildiği günün akşamına kadar mahsuba konu edilmeden İSKİ'nin hesabına aktarılır. Tahsil ettiği ücreti ve bedeli yukarıda belirtilen süre içinde ilgili idareye aktarmayan belediyelerden, bu tutarlar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen oranda gecikme faizi uygulanarak tahsil edilir.”

“Su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedelinin tahsili:

MADDE 18/A- Su ve kanalizasyon durum belgesi ile bağlantı ve iştirak talebinin inşaat ruhsatı başvurusu ile birlikte yapılması hâlinde, İSKİ tarafından yılı içinde belirlenen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli hesaplanarak ilgili belediyesince tahsil edilir. İlgili belediyesince tahsil edilen su ve kanalizasyon durum belgesi ücreti ile bağlantı ve iştirak bedeli, tahsil edildiği günün akşamına kadar mahsuba konu edilmeden İSKİ'nin hesabına aktarılır. Tahsil ettiği ücreti ve bedeli yukarıda belirtilen süre içinde ilgili idareye aktarmayan belediyelerden bu tutarlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen oranda gecikme faizi uygulanarak tahsil edilir.”

MADDE 18- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kanun” ibareleri “Kanunda” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu tazminatlardan;

a) Değer kaybı tazminatı, aracın; piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi, hasara uğrayan parçaları ile hasar tutarı dikkate alınarak,

b) Destekten yoksun kalma tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu ve zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında yüzde 2’yi geçmemek üzere belirlenen iskonto oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak,

c) Sürekli sakatlık tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu, zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında yüzde 2’yi geçmemek üzere belirlenen iskonto oranı ve sürekli sakatlık oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak, hesaplanır.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir.”

MADDE 19- 2918 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“j) Destekten yoksun kalan hak sahibinin, destek şahsı olan sigortalının kusuruna denk gelen tazminat talepleri,

k) Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlar,

l) Hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminatı talepleri,

m) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin ve terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin uğradıkları zararlara ilişkin talepler.”

“31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan gelir kaybına ilişkin ödemelerde, 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesi uyarınca sigortacının Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı sorumluluğu varsa, bu sorumluluk sigortacının kendi sigortalısının kusuru oranında devam eder.”

MADDE 20- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TBMM Basımevi - 2021